

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1 ຂ

ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການ

ພາກທີ I ຂອບເຂດ ແລະ ຄຳນິຍາມ

ມາດຕາ 1 ຂອບເຂດ ແລະ ຄຳນິຍາມ

ພາກທີ II ພັນທະ ແລະ ກົດລະບຽບທົ່ວໄປ

ມາດຕາ II ການປະຕິບັດຕໍ່ປະຊາຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດ

ມາດຕາ III ການເປີດເຜີຍ

ມາດຕາ III ເພີ່ມການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບ

ມາດຕາ IV ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ

ມາດຕາ V ການລວມກຸ່ມທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ມາດຕາ V ເພີ່ມ ສັນຍາການຮ່ວມຕົວຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ

ມາດຕາ VI ລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ

ມາດຕາ VII ການຮັບຮູ້

ມາດຕາ VIII ການຜູກຂາດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບສິດທິແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ

ມາດຕາ IX ການປະຕິບັດທາງທຸລະກິດ

ມາດຕາ X ມາດຕະການປົກປ້ອງໃນເວລາສຸກເສີນ

ມາດຕາ XI ການຊຳລະເງິນ ແລະ ການໂອນເງິນ

ມາດຕາ XII ຂໍ້ຈຳກັດເພື່ອການຮັກສາຮ່ວມການຊຳລະເງິນ

ມາດຕາ XIII ການຈັດຊື້ໂດຍລັດຖະບານ

ມາດຕາ XIV ຂໍ້ຍົກເວັ້ນທົ່ວໄປ

ມາດຕາ XIV ເພີ່ມ ຂໍ້ຍົກເວັ້ນດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງ

ມາດຕາ XV ການຖິ້ມຊຸມ

ພາກທີ III ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

ມາດຕາ XVI ການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ

ມາດຕາ XVII ການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ

ມາດຕາ XVIII ຂໍ້ຜູກພັນເພີ່ມຕື່ມ

ພາກທີ IV ການເປີດເສລີແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ

ມາດຕາ XIX ການເຈລະຈາຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

ມາດຕາ XX ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

ມາດຕາ XXI ການດັດແກ້ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນ

ພາກທີ V ບົດບັນຍັດວ່າດ້ວຍສະຖາບັນ

ມາດຕາ XXII ການປຶກສາຫາລື

ມາດຕາ XXIII ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ແລະ ການບັງຄັບປະຕິບັດ

ມາດຕາ XXIV ສະພາດ້ານ ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ

ມາດຕາ XXV ການຮ່ວມມືດ້ານວິຊາການ

ມາດຕາ XXVI ການພົວພັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ

ພາກທີ VI ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ XXVII ການປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດ

ມາດຕາ XXVIII ຄຳຈຳກັດຄວາມ

ມາດຕາ XXIX ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການຍົກເວັ້ນຈາກມາດຕາ II

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການເຄື່ອນຍ້າຍບຸກຄົນທຳມະດາ ທີ່ໃຫ້ການບໍລິການພາຍໃຕ້
ສັນຍາ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການບໍລິການດ້ານການເງິນ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີສອງ ວ່າດ້ວຍການບໍລິການດ້ານການເງິນ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການເຈລະຈາການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງທະເລ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການໂທລະຄົມະນາຄົມ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍການເຈລະຈາເລື່ອງການໂທລະຄົມະນາຄົມພື້ນຖານ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1 ຂ

ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການ

ບັນດາສະມາຊິກ,

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມສໍາຄັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ທີ່ມີຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບ
ໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຂອງເສດຖະກິດໂລກ;

ດ້ວຍຄວາມມັ່ງຫວັງ ທີ່ຈະສ້າງໃຫ້ມີຂອບວຽກພະຫຸພາຄີ ດ້ານຫຼັກການ ແລະ ລະບຽບການ
ສໍາລັບການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ເພື່ອຂະຫຍາຍການຄ້າປະເພດດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂຂອງຄວາມ
ໂປ່ງໃສ ແລະ ການເປີດເສລີແບບກ້າວໜ້າເປັນລໍາດັບ ແລະ ເພື່ອເປັນພາຫະນະໃນການສົ່ງເສີມການ
ຈະເລີນເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດຂອງຄູ່ຄ້າທັງປວງ ແລະ ການພັດທະນາຂອງບັນດາປະເທດກໍາລັງ
ພັດທະນາ;

ດ້ວຍຄວາມປາດຖະໜາ ໃນການບັນລຸເຖິງລະດັບການເປີດເສລີການຄ້າດ້ານການບໍລິການທີ່
ສູງຂຶ້ນແບບກ້າວໜ້າເປັນລໍາດັບໂດຍໄວ ໂດຍຜ່ານການເຈລະຈາພະຫຸພາຄີໃນຫຼາຍຮອບທີ່ຕິດຕໍ່ກັນທີ່
ແນໃສ່ ເພື່ອສົ່ງເສີມຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຈລະຈາທັງປວງ ບົນພື້ນຖານຂອງຜົນປະໂຫຍດ
ຮ່ວມກັນ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສົມຮ່ວມທັງໝົດຂອງສິດທິ ແລະ ພັນທະ, ແລະ ໃຫ້ຄວາມຍິດໝັ້ນຕໍ່
ວັດຖຸປະສົງຂອງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ທີ່ມີຢູ່;

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງ ສິດທິຂອງສະມາຊິກທີ່ຈະອອກລະບຽບການ, ແລະ ນໍາໃຊ້ລະບຽບການໃໝ່ໆ
ກັບການໃຫ້ການບໍລິການພາຍໃນດິນແດນຂອງຕົນ ເພື່ອບັນລຸວັດຖຸປະສົງຂອງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ
ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນພິເສດ ຂອງປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ທີ່ຈະໃຊ້ສິດທິນີ້ ຊຶ່ງລະດັບການພັດທະນາ
ລະບຽບການຕ່າງໆກ່ຽວກັບການບໍລິການທີ່ມີຢູ່ ແມ່ນບໍ່ເທົ່າທຽມກັນໃນແຕ່ລະປະເທດ;

ດ້ວຍຄວາມປາດຖະໜາ ທີ່ຈະອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ
ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາໃນການທຸລະກິດດ້ານການບໍລິການ ແລະ ການຂະຫຍາຍການສົ່ງອອກດ້ານການ
ບໍລິການຂອງປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ, ໂດຍລວມເຖິງ ການເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການບໍລິການພາຍໃນ
ປະເທດ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງຕົນ ແຂງແກ່ນຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນ;

ໂດຍໃຫ້ການພິຈາລະນາເປັນພິເສດ ຕໍ່ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ໜັກໜ່ວງຂອງບັນດາປະເທດດ້ອຍ
ພັດທະນາ ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງສະພາບການພິເສດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນທາງການ
ພັດທະນາ, ການຄ້າ ແລະ ການເງິນ ຂອງປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ;

ໄດ້ຕົກລົງກັນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ພາກທີ 1

ຂອບເຂດ ແລະ ຄໍານິຍາມ

ມາດຕາ I

ຂອບເຂດ ແລະ ຄຳນິຍາມ

1. ສັນຍາສະບັບນີ້ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບບັນດາມາດຕະການຕ່າງໆຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ.
2. ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ການຄ້າດ້ານການບໍລິການໝາຍເຖິງ ການໃຫ້ບໍລິການ:
  - (ກ) ຈາກດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກໜຶ່ງເຂົ້າໄປຍັງດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ;
  - (ຂ) ໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກໜຶ່ງ ແກ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ;
  - (ຄ) ໂດຍຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກໜຶ່ງ, ໂດຍຜ່ານຕົວແທນທາງການຄ້າໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ;
  - (ງ) ໂດຍຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກໜຶ່ງ, ໂດຍຜ່ານບຸກຄົນທຳມະດາຂອງປະເທດສະມາຊິກດັ່ງກ່າວ ໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ.
3. ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້:
  - (ກ) " ບັນດາມາດຕະການຕ່າງໆຂອງບັນດາສະມາຊິກ " ໝາຍເຖິງ ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍ:
    - (1) ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດຂອງສູນກາງ, ພາກ ຫຼື ທ້ອງຖິ່ນ; ແລະ
    - (2) ອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນຂອງລັດຖະບານ ຊຶ່ງນຳໃຊ້ສິດອຳນາດທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຈາກລັດຖະບານ ຫຼື ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດຂອງສູນກາງ, ພາກ ຫຼື ທ້ອງຖິ່ນ.

ໃນການປະຕິບັດຕາມພັນທະ ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນຂອງຕົນພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້, ແຕ່ລະ ປະເທດສະມາຊິກ ຈະດຳເນີນມາດຕະການທີ່ລົມເຫດສົມຜົນເທົ່າທີ່ຕົນມີຢູ່ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດໃນພາກຕ່າງໆ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມພັນທະ ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນ ພາຍໃນດິນແດນຂອງຕົນ;
  - (ຂ) " ການບໍລິການ " ຈະລວມເຖິງບໍລິການໃນຂະແໜງການໃດໜຶ່ງ ນອກຈາກການບໍລິການທີ່ສະໜອງ ຫຼື ໂດຍປະຕິບັດຕາມສິດອຳນາດຂອງລັດຖະບານ;
  - (ຄ) " ການບໍລິການທີ່ສະໜອງ ຫຼື ໂດຍປະຕິບັດຕາມສິດອຳນາດຂອງລັດຖະບານ " ໝາຍເຖິງ ການບໍລິການໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ສະໜອງບົນພື້ນຖານຂອງການເຮັດທຸລະກິດ ຫຼື ໃນການແຂ່ງຂັນກັບຜູ້ໃຫ້ບໍລິການໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ.

ພາກທີ II

ພັນທະ ແລະ ກົດລະບຽບທົ່ວໄປ

ມາດຕາ II

ການປະຕິບັດຕໍ່ປະຊາຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດ

1. ອີງຕາມມາດຕະການໃດກໍຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນສັນຍາສະບັບນີ້, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະໃຫ້ການປະຕິບັດຕໍ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຂອງສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ທີ່ບໍ່ຕໍ່າກວ່າທີ່ຕົນໃຫ້ການປະຕິບັດຕໍ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຄ້າຍຄຽງກັນຂອງປະເທດອື່ນໃດໜຶ່ງ ໃນທັນທີ ແລະ ໂດຍບໍ່ມີເງື່ອນໄຂ.
2. ປະເທດສະມາຊິກອາດຮັກສາມາດຕະການ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວັກທີ 1 ໄດ້ ຫາກໄດ້ມີການລະບຸມາດຕະການດັ່ງກ່າວໄວ້ ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍຂໍ້ຍົກເວັ້ນ ຕາມມາດຕາ II, ແລະ ເປັນໄປຕາມເງື່ອນໄຂຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນັ້ນ.
3. ບັນດາບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະບໍ່ຖືກຕີຄວາມໄປໃນທາງທີ່ຈະທ້າມປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ຈາກການໃຫ້ປະໂຫຍດແກ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການແລກປ່ຽນ ຊຶ່ງຈຳກັດຢູ່ພາຍໃນເຂດຊາຍແດນທີ່ຕິດກັນ ສຳລັບການບໍລິການຊຶ່ງຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທັງສອງ.

ມາດຕາ III

ຄວາມໂປ່ງໃສ

1. ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີສຸກເສີນ, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະຈັດພິມໂຄສະນາບັນດາມາດຕະການທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດໂດຍທົ່ວໄປ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ຫຼື ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນການຕາມສັນຍາສະບັບນີ້ໂດຍໄວ ແລະ ຢ່າງຊ້າທີ່ສຸດກ່ອນທີ່ມາດຕະການນັ້ນ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້. ບັນດາສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຫຼື ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກດັ່ງກ່າວຮ່ວມລົງນາມ ຈະຕ້ອງຖືກຈັດພິມໂຄສະນາເຊັ່ນດຽວກັນ.
2. ໃນກໍລະນີທີ່ການພິມໂຄສະນາທີ່ກ່າວໄວ້ໃນວັກ 1 ບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້, ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງມີໄວ້ຢ່າງເປີດເຜີຍ ແລະ ທົ່ວໄປ.
3. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະແຈ້ງໃຫ້ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຮູ້ ໂດຍໄວ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍປີລະໜຶ່ງຄັ້ງ ເຖິງການນຳອອກໃຊ້ ຫຼື ການປ່ຽນແປງໃດໜຶ່ງຂອງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ຫຼື ແນວທາງການບໍລິຫານທີ່ມີ ທີ່ຈະມີຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການທຸລະກິດດ້ານການບໍລິການ ຊຶ່ງເປັນຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະພາຍໃນສັນຍາສະບັບນີ້.
4. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະຕອບສະໜອງໂດຍໄວກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນສະເພາະ ດ້ານມາດຕະການໃດໆຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດໂດຍທົ່ວໄປ ຫຼື ຕາມສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດ ຕາມຄວາມໝາຍຂອງວັກ 1 ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງໄດ້ສະເໜີມາ. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະຈັດຕັ້ງຈຸດຕອບຂໍ້ສັກຖາມໜຶ່ງແຫ່ງ, ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ, ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນສະເພາະແກ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນຕາມການສະເໜີ, ກ່ຽວກັບບັນຫາທັງໝົດດັ່ງກ່າວ ກໍຄືບັນຫາຕ່າງໆ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າຕ້ອງມີການແຈ້ງການ ດັ່ງທີ່

ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ວັກທີ 3. ຈຸດຕອບຂໍ້ສັກຖາມດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃນ 2 ປີ ເລີ່ມຈາກວັນທີ ທີ່ສັນຍາ ຈັດຕັ້ງ ອົງການການຄ້າໂລກມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ (ໃນສັນຍານີ້ເອີ້ນວ່າ " ສັນຍາ WTO "). ປະເທດກຳລັງພັດ ທະນາແຕ່ລະປະເທດ ອາດຈະໄດ້ຮັບການໂຍະຍານທີ່ເໝາະສົມ ຕາມການເຫັນດີຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບ ໄລຍະເວລາທີ່ຈະຈັດຕັ້ງຈຸດຕອບຂໍ້ສັກຖາມດັ່ງກ່າວ. ຈຸດຕອບຂໍ້ສັກຖາມນັ້ນບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເປັນສະຖານທີ່ ທີ່ລວບລວມບັນດາກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆໄວ້.

5. ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ອາດແຈ້ງການໄປຍັງ ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ກ່ຽວກັບ ມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ທີ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນຍອມປະຕິບັດ, ຊຶ່ງຕົນພິຈາລະນາແລ້ວເຫັນວ່າ ມີຜົນກະທົບ ຕໍ່ການດຳເນີນການຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ III ເພີ່ມ

ການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບ

ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ທີ່ຈະກຳນົດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ສະໜອງຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນຄວາມລັບ, ຊຶ່ງການເປີດເຜີຍນັ້ນ ຈະຂັດຂວາງການບັງຄັບປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ, ຫຼື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ກໍ ອາດຂັດຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດສາທາລະນະ, ຫຼື ຈະເຮັດໃຫ້ເສື່ອມເສຍຜົນປະໂຫຍດໃນດ້ານທຸລະກິດທີ່ຖືກ ຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຂອງວິສາຫະກິດໃດໜຶ່ງ ໂດຍສະເພາະ ບໍ່ວ່າຈະເປັນວິສາຫະກິດມະຫາຊົນ ຫຼື ວິສາຫະກິດເອກະຊົນ.

ມາດຕາ IV

ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ

1. ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນການ ຄ້າຂອງໂລກ ຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ຜ່ານຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ໄດ້ເຈລະຈາໂດຍປະເທດສະມາຊິກຕ່າງໆ ຕາມມາດຕາ III ແລະ IV ຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ກ່ຽວກັບ:

- (ກ) ການສົ່ງເສີມຄວາມສາມາດຂອງການບໍລິການ ພາຍໃນປະເທດຂອງຕົນ ແລະ ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ ໂດຍຜ່ານການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີ ບົນພື້ນຖານຂອງການເຮັດທຸລະກິດ;
- (ຂ) ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຊ່ອງທາງການຈຳໜ່າຍ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນ; ແລະ
- (ຄ) ການເປີດເສລີຕະຫຼາດໃນຫຼາຍຂະແໜງການ ແລະ ຮູບແບບຂອງການໃຫ້ການ ບໍລິການສົ່ງອອກ ທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ພວກເຂົາ.

2. ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດພັດທະນາແລ້ວ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນທີ່ເປັນໄປໄດ້, ຈະຈັດຕັ້ງບ່ອນຕິດຕໍ່ພົວພັນ ພາຍໃນ 2 ປີ ເລີ່ມຈາກວັນທີ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ເພື່ອອຳນວຍ ຄວາມສະດວກແກ່ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນການເຂົ້າ ເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຕະຫຼາດຂອງຕົນ, ກ່ຽວກັບ:

- (ກ) ຮູບແບບທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທຸລະກິດຂອງການໃຫ້ບໍລິການ;
- (ຂ) ການລົງທະບຽນ, ການຮັບຮູ້ ແລະ ການໄດ້ຮັບຄຸນສົມບັດທາງວິຊາຊີບ; ແລະ
- (ຄ) ເຕັກໂນໂລຊີດ້ານການບໍລິການທີ່ມີຢູ່.

3. ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດພິເສດ ໃນການດຳເນີນການຕາມວັກ 1 ແລະ 2. ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເປັນພິເສດ ໃນຖານະທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໃນການຍອມຮັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ໄດ້ເຈລະຈາໄວ້ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງສະພາບການ ທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ພິເສດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ, ການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາຂອງປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ V

ການລວມກຸ່ມທາງເສດຖະກິດ

1. ສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະບໍ່ທຳມປະເທດສະມາຊິກໃດ ຈາກການເປັນຄູ່ພາຄີ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມໃນສັນຍາເປີດເສລີການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ລະຫວ່າງຄູ່ພາຄີຂອງສັນຍາດັ່ງກ່າວ, ຫາກສັນຍາດັ່ງກ່າວ:

- (ກ) ກວມເອົາຂະແໜງການຕ່າງໆຫຼາຍພໍຄວນ¹¹⁵, ແລະ
- (ຂ) ກຳນົດບໍ່ໃຫ້ມີ ຫຼື ຍົກເລີກການປະຕິບັດທັງໝົດທີ່ມີການຈຳແນກໂດຍພື້ນຖານ, ຕາມຄວາມໝາຍຂອງມາດຕາ XVII ລະຫວ່າງຄູ່ພາຄີ, ໃນບັນດາຂະແໜງການທີ່ລວມຢູ່ໃນວັກຍ່ອຍ (ກ), ໂດຍ:
  - (1) ການຍົກເລີກມາດຕະການທີ່ມີລັກສະນະຈຳແນກທີ່ມີຢູ່, ແລະ/ຫຼື
  - (2) ການທຳມໃຊ້ມາດຕະການໃໝ່ທີ່ມີລັກສະນະຈຳແນກ ຫຼື ມາດຕະການທີ່ມີລັກສະນະຈຳແນກຫຼາຍຂຶ້ນ, ບໍ່ວ່າຈະໃນໄລຍະທີ່ສັນຍານັ້ນ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ຫຼື ບິນພັນ ຖານຂອງກຳນົດເວລາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ, ຍົກເວັ້ນມາດຕະການທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 11, 12, 16, ແລະ 14 ເພີ່ມ.

2. ໃນການປະເມີນວ່າ ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆພາຍໃຕ້ວັກ 1 (ຂ) ຈະຖືກປະຕິບັດ ຫຼື ບໍ່, ອາດຈະຕ້ອງພິຈາລະນາ ເຖິງຄວາມສຳພັນ ຂອງສັນຍາທີ່ມີຕໍ່ຂັ້ນຕອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກວ່າເກົ່າ ຂອງການລວມກຸ່ມທາງເສດຖະກິດ ຫຼື ການເປີດເສລີທາງການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3. (ກ) ໃນກໍລະນີທີ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາເປັນພາຄີຂອງສັນຍາປະເພດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1, ຈະຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ມີການໂຍະຍານດ້ານເງື່ອນໄຂທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1, ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບວັກຍ່ອຍ (ຂ), ຕາມລຳດັບການພັດທະນາຂອງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ທັງກ່ຽວກັບທຸກຂະແໜງການ ແລະ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງການ ແລະ ຂະແໜງການຍ່ອຍ.

(ຂ) ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງວັກ 6, ໃນກໍລະນີທີ່ສັນຍາທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາເທົ່ານັ້ນ, ອາດມີການໃຫ້ການປະຕິບັດໃນລັກສະນະທີ່ເປັນການອະນຸເຄາະຫຼາຍກວ່າ ແກນິຕິບຸກຄົນ ຊຶ່ງບຸກຄົນທຳມະດາຂອງພາຄີຂອງສັນຍານັ້ນເປັນຜູ້ວ່າຈ້າງ ຫຼື ຄວບຄຸມ.

¹¹⁵ ເງື່ອນໄຂນີ້ ໝາຍເຖິງຈຳນວນຂອງຂະແໜງການ, ບໍລິມາດການຄ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຮູບແບບຂອງການບໍລິການ. ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມເງື່ອນໄຂນີ້, ສັນຍານີ້ບໍ່ຄວນກຳນົດໄວ້ລ່ວງໜ້າ ໃນການຍົກເວັ້ນຮູບແບບໃດໆຂອງການບໍລິການ.

4. ສັນຍາໃດໆທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຈະໄດ້ຮັບການກຳນົດຮູບແບບ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າລະຫວ່າງພາກສ່ວນຂອງສັນຍານັ້ນ ແລະ, ຕໍ່ກັບປະເທດສະມາຊິກທີ່ຢູ່ນອກສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ມີການພິມລະດັບລວມຂອງອຸປະສັກຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການພາຍໃນແຕ່ລະຂະແໜງການຫຼື ຂະແໜງການຍ່ອຍ ເມື່ອປຽບທຽບກັບລະດັບທີ່ຖືກປະຕິບັດກ່ອນທີ່ຈະມີສັນຍານັ້ນ.
5. ຖ້າວ່າໃນການລົງລາຍເຊັນ, ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດ ຫຼື ການດັດແກ້ທີ່ສຳຄັນຂອງສັນຍາໃດໜຶ່ງ ຕາມວັກ 1, ປະເທດສະມາຊິກມີຄວາມຕັ້ງໃຈທີ່ຈະຖອນໂຕ ຫຼື ດັດແກ້ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນ, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນຈະຕ້ອງແຈ້ງການ ກ່ຽວກັບການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນຕົນ ດັ່ງກ່າວ ເປັນການລ່ວງໜ້າຢ່າງໜ້ອຍ 90 ວັນ ແລະ ຂຶ້ນຕອນດຳເນີນການທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 2, 3 ແລະ 4 ຂອງມາດຕາ 21 ຈະຖືກນຳມາບັງຄັບໃຊ້.
6. ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງເປັນນິຕິບຸກຄົນທີ່ຖືກກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຂອງພາກສ່ວນຂອງສັນຍາທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຈະມີສິດທີ່ຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ທີ່ໃຫ້ພາຍໃຕ້ສັນຍານັ້ນ, ຫາກຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການນັ້ນ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນການທາງດ້ານທຸລະກິດທີ່ສຳຄັນໃນດິນແດນຂອງພາກສ່ວນຂອງສັນຍາດັ່ງກ່າວ.
7. (ກ) ບັນດາປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນພາກສ່ວນຂອງສັນຍາໃດໆທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຈະຕ້ອງແຈ້ງການ ໃຫ້ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຮູ້ໂດຍໄວ ກ່ຽວກັບສັນຍານັ້ນ ແລະ ກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍຂອບເຂດ ຫຼື ການດັດແກ້ໃດໆ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຍັງຈະຕ້ອງສະໜອງຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແກ່ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຕາມທີ່ອາດຖືກສະເໜີຈາກສະພາ. ສະພາອາດຈັດຕັ້ງໜ່ວຍປະຕິບັດງານຂຶ້ນ ເພື່ອກວດກາ ສັນຍານັ້ນ ຫຼື ກວດກາການຂະຫຍາຍຂອບເຂດ ຫຼື ການດັດແກ້ສັນຍານັ້ນ ແລະ ເພື່ອລາຍງານຕໍ່ສະພາກ່ຽວກັບຄວາມສອດຄ່ອງຂອງສັນຍາດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ມາດຕານີ້.
- (ຂ) ປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງເປັນພາກສ່ວນຂອງສັນຍາໃດໆ ທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຊຶ່ງໄດ້ມີການປະຕິບັດຕາມ ບົນພື້ນຖານຂອງຂອບຂ່າຍດ້ານເວລາ ຈະຕ້ອງລາຍງານເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ຕໍ່ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດຕາມສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ສະພາອາດຈັດຕັ້ງໜ່ວຍປະຕິບັດງານ ເພື່ອກວດກາບົດລາຍງານນັ້ນ ຖ້າພິຈາລະນາເຫັນວ່າຈຳເປັນຕ້ອງມີໜ່ວຍປະຕິບັດງານດັ່ງກ່າວ.
- (ຄ) ບົນພື້ນຖານຂອງບົດລາຍງານຂອງໜ່ວຍປະຕິບັດງານທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກຍ່ອຍ (ກ) ແລະ (ຂ), ສະພາອາດເຮັດຂໍ້ສະເໜີແນະໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນ ຕາມທີ່ເຫັນເໝາະສົມ.
7. ສະມາຊິກຊຶ່ງເປັນພາກສ່ວນຂອງສັນຍາທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ບໍ່ອາດຮຽກຄ່າທົດແທນ ສຳລັບຜົນປະໂຫຍດທາງການຄ້າ ຊຶ່ງສະມາຊິກອື່ນໃດອາດໄດ້ຮັບຈາກສັນຍານັ້ນ.

ມາດຕາ V ເພີ່ມ

ສັນຍາການເຊື່ອມຕິວຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ

ສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະບໍ່ທຳມປະເທດສະມາຊິກໃດ ຈາກການເປັນພາຄີຂອງສັນຍາຈັດຕັ້ງການ ເຊື່ອມຕົວເຕັມຮູບແບບ¹¹⁶ ຂອງຕະຫຼາດແຮງງານລະຫວ່າງພາຄີຂອງສັນຍາດັ່ງກ່າວ, ຖ້າຫາກວ່າສັນຍາ ດັ່ງກ່າວ:

- (ກ) ຍົກເວັ້ນພົນລະເມືອງຂອງປະເທດພາຄີໃນສັນຍາ ຈາກຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການມີ ຖິ່ນຖານ ແລະ ໃບອະນຸຍາດເຮັດວຽກ.
- (ຂ) ໄດ້ມີການແຈ້ງການຕໍ່ສະພາການຄ້າດ້ານບໍລິການ.

ມາດຕາ VI

ລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ

1. ໃນຂະແໜງການທີ່ມີການຮັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ຈະບໍລິຫານມາດຕະການທັງຫຼາຍທີ່ໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ໃນ ລັກສະນະທີ່ເໝາະສົມ, ມີລັກສະນະພາວະວິໄສ ແລະ ເປັນທຳ.
2. (ກ) ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະຮັກສາ ຫຼື ຈັດຕັ້ງ ໂດຍໄວທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະປະຕິບັດໄດ້ ລະບົບ ສານຍຸຕິທຳ ຫຼື ສານໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ສານປົກຄອງ, ຫຼື ບັນດາລະບຽບວິທີປະຕິບັດ ຊຶ່ງເມື່ອໄດ້ຮັບ ຄຳຮ້ອງຂໍຈາກຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ຈະໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນຄືນໂດຍໄວ, ແລະ ໃຫ້ມີການແກ້ໄຂທີ່ເໝາະສົມ, ເພື່ອໃຫ້ມີການຕັດສິນດ້ານບໍລິຫານທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານ ການບໍລິການ ຖ້າວ່າຫາກມີການຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບເຫດການດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີລະບຽບວິທີປະຕິບັດ ງານນັ້ນ ບໍ່ມີລັກສະນະເປັນເອກະລາດ ຈາກໜ່ວຍງານທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ມີການຕັດສິນດ້ານ ບໍລິຫານດັ່ງກ່າວ, ປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ, ລະບຽບວິທີປະຕິບັດດັ່ງກ່າວ ໃນຕົວຈິງ ໄດ້ສະໜອງການທົບທວນຄືນທີ່ມີລັກສະນະພາວະວິໄສ ແລະ ເປັນທຳ.
(ຂ) ບົດບັນຍັດຂອງວັກຢ່ອຍ (ກ) ຈະບໍ່ຕີຄວາມໄປໃນທາງທີ່ກຳນົດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກ ຈັດຕັ້ງ ສານ ຫຼື ລະບຽບວິທີປະຕິບັດດັ່ງກ່າວ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບໂຄງສ້າງລັດຖະທຳມະນູນ ຫຼື ລັກສະນະ ຂອງລະບົບກົດໝາຍຂອງຕົນ.
3. ໃນກໍລະນີທີ່ຕ້ອງມີການໃຫ້ການອະນຸຍາດສຳລັບການບໍລິການ ຊຶ່ງໄດ້ມີຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະໄວ້, ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ຈະແຈ້ງຜົນການຕັດສິນ ກ່ຽວກັບ ການອະນຸຍາດຕໍ່ຜູ້ຍື່ນ ຄຳຮ້ອງພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ ຫຼັງຈາກການຍື່ນຄຳຮ້ອງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າ ມີ ລັກສະນະຄົບຖ້ວນຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການພາຍໃນປະເທດແລ້ວ, ຕາມການສະເໜີຂອງຜູ້ຍື່ນ ຄຳຮ້ອງ, ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຈະແຈ້ງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບຂອງ ຄຳຮ້ອງແກ່ຜູ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງໂດຍບໍ່ຊັກຊ້າ.
4. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ມາດຕະການທີ່ພົວພັນເຖິງເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການ ດ້ານ ຄຸນລັກສະນະ, ມາດຕະຖານດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານການອອກໃບອະນຸຍາດ ຈະບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ

¹¹⁶ ໂດຍທົ່ວໄປ, ການເຊື່ອມຕົວດັ່ງກ່າວ ກຳນົດໃຫ້ພົນລະເມືອງຂອງຄູ່ສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີສິດໃນການເຂົ້າຫາ ຕະຫຼາດແຮງງານ ຂອງຄູ່ສັນຍາໃດໜຶ່ງໄດ້ຢ່າງເສລີ ແລະ ລວມທັງມາດຕະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເງື່ອນໄຂໃນການຈ່າຍ, ເງື່ອນໄຂອື່ນໆຂອງການຈ້າງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ.

ອຸປະສັກທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ, ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຈະກຳນົດກົດລະບຽບ ທີ່ຈຳເປັນໃດໜຶ່ງຂຶ້ນ ຜ່ານໜ່ວຍງານທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ຕົນອາດຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ. ກົດລະບຽບດັ່ງກ່າວຈະແນໃສ່ຮັບ ປະກັນວ່າ ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ:

- (ກ) ຖືກສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຂອງເງື່ອນໄຂ ມາດຕະຖານ ຕາມຫຼັກການ ພາວະວິໄສ ແລະ ໂປ່ງໃສ ເຊັ່ນ: ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ບໍລິການ;
  - (ຂ) ບໍ່ເປັນພາລະເກີນກວ່າທີ່ຈຳເປັນ ໃນການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການ;
  - (ຄ) ຕົກຢູ່ໃນກໍລະນີຂອງຂັ້ນຕອນດ້ານການອອກໃບອະນຸຍາດ, ຊຶ່ງໃນຕົວມັນເອງ ຈະບໍ່ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃນການໃຫ້ການບໍລິການ.
5. (ກ) ໃນບັນດາຂະແໜງການທີ່ປະເທດສະມາຊິກ ໄດ້ປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ, ໃນ ລະຫວ່າງການລໍຖ້າໃຫ້ກົດລະບຽບທີ່ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນສຳລັບຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໂດຍອີງຕາມ ມາດຕາ 4, ປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ໃຊ້ເງື່ອນໄຂການອອກໃບອະນຸຍາດ ແລະ ຄຸນສົມບັດ ແລະ ມາດຕະຖານດ້ານເຕັກນິກ ຊຶ່ງຈະລົບລ້າງ ຫຼືເຮັດໃຫ້ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ເສຍຫາຍໄປໃນທາງຊຶ່ງ:
- (1) ບໍ່ເປັນໄປຕາມເງື່ອນໄຂ ມາດຕະຖານ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກຍ່ອຍ 4 (ກ), (ຂ) ຫຼື (ຄ); ແລະ
  - (2) ຄາດບໍ່ເຖິງວ່າ ປະເທດສະມາຊິກຈະໃຊ້ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວ ໃນຂະນະທີ່ໄດ້ ເຮັດຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະໃນຂະແໜງເຫຼົ່ານັ້ນ.
- (ຂ) ໃນການພິຈາລະນາກຳນົດວ່າ ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ດຳເນີນການ ໂດຍສອດຄ່ອງ ກັບພັນທະ ພາຍໃຕ້ວັກ 5 (ກ) ຫຼືບໍ່, ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງມາດຕະຖານສາກົນ ຂອງອົງການ ລະຫວ່າງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ¹¹⁷ ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນນຳໃຊ້ຢູ່.
6. ໃນຂະແໜງການທີ່ໄດ້ມີການຍອມຮັບ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ການບໍລິການທາງດ້ານ ວິຊາຊີບ, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະຈັດໃຫ້ມີວິທີດຳເນີນການທີ່ພຽງພໍ ສຳລັບກວດກາກ່ຽວກັບຄວາມ ສາມາດ ຂອງຜູ້ປະກອບວິຊາຊີບຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕາ VII

ການຮັບຮູ້

1. ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະຖານ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ໃນການ ອະນຸມັດ ການອອກໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ການຍັງຢືນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການ, ແລະ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດ ຂອງວັກ 3, ປະເທດສະມາຊິກອາດມີການຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ຫຼື ປະສົບການທີ່ໄດ້ຮັບ, ການ ດຳເນີນການຕາມເງື່ອນໄຂ, ຫຼື ໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ໃບຍັງຢືນ ທີ່ອອກໃຫ້ໂດຍປະເທດໃດໜຶ່ງ. ການຮັບຮູ້

¹¹⁷ ຄຳສັບ " ອົງການລະຫວ່າງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ " ໝາຍເຖິງອົງການລະຫວ່າງປະເທດ ຊຶ່ງເປີດກວ້າງໃຫ້ອົງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຈາກທຸກປະເທດສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ.

ດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງອາດຈະຖືກບັນລຸ ໂດຍວິທີການທີ່ເຮັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນ ຫຼື ຢ່າງອື່ນ ອາດຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງ ສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງກັບປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ອາດເປັນການຮັບຮູ້ແບບອັດຕະໂນມັດ.

2. ປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງເປັນພາຄີສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງປະເພດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1, ບໍ່ວ່າ ຈະມີຢູ່ ໃນປັດຈຸບັນ ຫຼື ໃນອານາຄົດ, ຈະຕ້ອງໃຫ້ໂອກາດທີ່ພຽງພໍແກ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເຈລະຈາຂໍເຂົ້າຮ່ວມໃນສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງນັ້ນ ຫຼື ການເຈລະຈາທີ່ທຽບຄຽງກັນໄດ້. ໃນກໍລະນີ ທີ່ປະເທດສະມາຊິກໃຫ້ການຮັບຮູ້ໂດຍອັດຕະໂນມັດ, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຈະໃຫ້ໂອກາດທີ່ພຽງພໍແກ່ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການສຶກສາ, ປະສົບການ, ໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ໃບ ຍັ້ງຢືນ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຫຼື ການປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບ ການຮັບຮູ້ (ຍອມຮັບ).

3. ປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ໃຫ້ການຍອມຮັບ ໃນລັກສະນະທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຊ່ອງທາງ ໃນການຈຳແນກ ລະຫວ່າງປະເທດຕ່າງໆ ໃນການໃຊ້ມາດຕະຖານ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ໃນການອະນຸມັດການອອກໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ໃບຍັ້ງຢືນຂອງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ, ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ແອບແຝງຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ.

4. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະ:

(ກ) ແຈ້ງສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ກ່ຽວກັບມາດຕະການໃນການຮັບຮູ້ຂອງຕົນ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ລະບຸວ່າມາດຕະການດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງປະເພດທີ່ ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຫຼືບໍ່, ພາຍໃນ 12 ເດືອນ ໂດຍເລີ່ມຈາກວັນທີ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບ ໃຊ້ຕໍ່ຕົນ;

(ຂ) ແຈ້ງສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການເປັນການລ່ວງໜ້າ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ເຖິງ ການເປີດເຈລະຈາກ່ຽວກັບສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງປະເພດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ໂດຍໄວ ເພື່ອທີ່ຈະ ໄດ້ໃຫ້ໂອກາດທີ່ພຽງພໍແກ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອສະແດງຄວາມສົນໃຈ ທີ່ຈະເຂົ້າ ຮ່ວມໃນການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວ ກ່ອນທີ່ການເຈລະຈາຈະເຂົ້າສູ່ໄລຍະທີ່ເປັນສາລະສຳຄັນແລ້ວ;

(ຄ) ແຈ້ງສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຢ່າງໄວ ເມື່ອຕົນອອກມາດຕະການໃໝ່ກ່ຽວ ກັບການຮັບຮູ້ ຫຼື ໄດ້ມີການດັດແກ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ມາດຕະການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ລະບຸວ່າ ມາດຕະການດັ່ງກ່າວ ຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງປະເພດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຫຼືບໍ່.

5. ການຮັບຮູ້ ຄວນຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງເງື່ອນໄຂ ມາດຕະຖານ ທີ່ມີການເຫັນດີຮ່ວມກັນຫຼາຍຝ່າຍ. ໃນກໍລະນີທີ່ເໝາະສົມ, ປະເທດສະມາຊິກຈະເຮັດວຽກ ໂດຍຮ່ວມມືກັບອົງການລະຫວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນຂອງລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອການກຳນົດ ແລະ ການຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂສາກົນລວມ ກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ ແລະ ມາດຕະຖານສາກົນລວມສຳລັບການປະກອບການ ຄ້າດ້ານການບໍລິການ ແລະ ວິຊາຊີບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ VIII

ການຜູກຂາດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບສິດທິແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ

1. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະຮັບປະກັນວ່າ ໃນການໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຜູກຂາດໃນຕະຫຼາດທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ, ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ທີ່ຜູກຂາດການບໍລິການໃດໜຶ່ງ ໃນດິນແດນຂອງຕົນ, ຈະບໍ່ດຳເນີນການໃນ

ລັກສະນະທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບພັນທະຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 2 ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງຕົນ.

2. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຜູກຂາດຂອງປະເທດສະມາຊິກ ແຂ່ງຂັນໃນການໃຫ້ການບໍລິການ, ນອກເໜືອຈາກຂອບເຂດຂອງສິດທິໃນການຜູກຂາດຂອງຕົນ ແລະ ຢູ່ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ, ບໍ່ວ່າຈະໂດຍທາງກົງ ຫຼື ຜ່ານບໍລິສັດໃນເຄືອຂ່າຍ, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການນັ້ນຈະບໍ່ສວຍໃຊ້ສະຖານະການຜູກຂາດຂອງຕົນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງເພື່ອດຳເນີນການໃນດິນແດນຂອງຕົນ ໃນລັກສະນະທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ຜູກພັນນັ້ນ.

3. ຕາມການສະເໜີຈາກປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງມີເຫດຜົນພຽງພໍ ທີ່ເຊື່ອໄດ້ວ່າ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຜູກຂາດການບໍລິການຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ ກຳລັງດຳເນີນການໃນລັກສະນະທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວັກ 1 ຫຼື 2, ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ອາດສະເໜີໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກກຳນົດ, ຮັກສາໄວ້ ຫຼື ອະນຸມັດຜູ້ໃຫ້ບໍລິການນັ້ນ ສະໜອງຂໍ້ມູນສະເພາະທີ່ພົວພັນເຖິງການດຳເນີນການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດັ່ງກ່າວ.

4. ຫຼັງຈາກວັນທີ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ທາກປະເທດສະມາຊິກໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ສິດທິການຜູກຂາດ ກ່ຽວກັບ ການໃຫ້ການບໍລິການຕາມທີ່ລະບຸຢູ່ໃນຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງຕົນ, ປະເທດສະມາຊິກ ນັ້ນຈະແຈ້ງສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຢ່າງຊ້າ 3 ເດືອນ ກ່ອນທີ່ຈະມີການດຳເນີນອະນຸຍາດໃຫ້ສິດທິການຜູກຂາດຕາມທີ່ຕັ້ງໃຈ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງບົດບັນຍັດໃນວັກ 2, 3 ແລະ 4 ຂອງມາດຕາ 21.

5. ບົດບັນຍັດຂອງມາດຕານີ້ ຍັງຈະໃຊ້ບັງຄັບກັບກໍລະນີຂອງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ທີ່ໄດ້ຮັບສິດທິແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ, ເມື່ອປະເທດສະມາຊິກ (ກ) ອະນຸມັດ ຫຼືກຳນົດໃຫ້ມີຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການພຽງແຕ່ຈຳນວນໜ້ອຍ; ແລະ (ຂ) ໂດຍພື້ນຖານ ຫ້າມການແຂ່ງຂັນກັນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນດິນແດນຂອງຕົນ; ບໍ່ວ່າຈະເປັນໂດຍທາງກາງ ຫຼື ຜົນໂດຍທາງປະຕິບັດກໍຕາມ.

ມາດຕາ IX

ການດຳເນີນທຸລະກິດ

1. ບັນດາປະເທດສະມາຊິກຮັບຮູ້ວ່າ ການດຳເນີນທຸລະກິດບາງຮູບແບບຂອງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ, ນອກເໜືອຈາກທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 8, ອາດຈຳກັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ຈຳກັດການຄ້າດ້ານການບໍລິການ.

2. ຕາມການສະເໜີຈາກປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການປຶກສາຫາລື ເພື່ອຍົກເລີກການປະຕິບັດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບການສະເໜີ ຈະໃຫ້ການພິຈາລະນາຄຳສະເໜີນັ້ນດ້ວຍຄວາມເຫັນໃຈ ແລະ ຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ຈະໃຫ້ການຮ່ວມມືໂດຍການສົ່ງຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ເປັນຄວາມລັບທີ່ມີໃຫ້ເປັນການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບ ເລື່ອງທີ່ເປັນບັນຫານັ້ນ ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ຍັງຈະຈັດຫາຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ ໃຫ້ແກ່ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນຜູ້ສະເໜີ, ໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການບັນລຸການຕົກລົງຊຶ່ງເປັນທີ່ພິຈາລະນາຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນຜູ້ສະເໜີ ກ່ຽວກັບການຮັກສາຄວາມລັບຂອງຂໍ້ມູນນັ້ນ.

ມາດຕາ X

ມາດຕະການປົກປ້ອງສຸກເສີນ

1. ຈະມີການເຈລະຈາຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບບັນຫາຂອງມາດຕະການປົກປ້ອງສຸກເສີນ ບົນພື້ນຖານຂອງຫຼັກການທີ່ບໍ່ມີການຈຳແນກ. ຜົນຂອງການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນວັນທີ່ບໍ່ຊ້າກວ່າ 3 ປີ ໂດຍເລີ່ມຈາກວັນທີ່ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
2. ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງບົດບັນຍັດຂອງວັກ 1 ໃນມາດຕາ 21, ໃນໄລຍະເວລາກ່ອນທີ່ຜົນການເຈລະຈາທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1 ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ອາດຈະແຈ້ງສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງຕົນທີ່ຈະດັດແກ້ ຫຼື ຖອນຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ຫຼັງຈາກໄລຍະເວລາ 1 ປີ ໂດຍເລີ່ມຈາກວັນທີ່ ທີ່ຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວມີຜົນບັງຄັບໃຊ້; ຖ້າຫາກວ່າປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ໄດ້ສະແດງເຫດຜົນທີ່ສະພາວ່າ ການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ສາມາດລໍຖ້າໄດ້ ຈົນເຖິງໄລຍະເວລາ 3 ປີ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 21.
3. ບົດບັນຍັດຂອງວັກ 2 ຈະບໍ່ນຳມາໃຊ້ ຫຼັງຈາກວັນທີ່ ທີ່ສັນຍາຂອງ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໄປແລ້ວ 3 ປີ.

ມາດຕາ XI

ການຊຳລະ ແລະ ການໂອນເງິນ

1. ນອກຈາກສະພາບການທີ່ຄາດການໄວ້ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 12, ປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ນຳໃຊ້ ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການໂອນເງິນ ແລະ ການຊຳລະເງິນລະຫວ່າງປະເທດ ສຳລັບລາຍການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດທີ່ພົວພັນເຖິງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງຕົນ.
2. ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດ ໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິດທິ ແລະ ພັນທະ ຂອງປະເທດສະມາຊິກຂອງກອງທຶນການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ ພາຍໃຕ້ກົດລະບຽບຂອງກອງທຶນ, ລວມທັງລາຍການເຄື່ອນໄຫວດ້ານການແລກປ່ຽນເງິນຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບກົດລະບຽບ, ຖ້າຫາກວ່າປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ນຳໃຊ້ ການຈຳກັດທຸລະກິດທີ່ພົວພັນເຖິງເງິນທຶນ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງຕົນກ່ຽວກັບລາຍການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດນັ້ນ, ນອກຈາກຈະເປັນໄປຕາມມາດຕາ 12 ຫຼືຕາມຄຳສະເໜີຂອງກອງທຶນ.

ມາດຕາ XII

ຂໍ້ຈຳກັດເພື່ອປົກປ້ອງ ດຸນຊຳລະສະສາງ

1. ໃນກໍລະນີມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຫຼື ໄພຂົ່ມຂູ່ ຕໍ່ດຸນການຊຳລະສະສາງ ແລະ ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານການເງິນພາຍນອກທີ່ຮ້າຍແຮງ, ປະເທດສະມາຊິກອາດຮັບຮອງ ຫຼື ຮັກສາໄວ້ ຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຊຶ່ງຕົນໄດ້ປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະໄວ້, ລວມທັງ ການຊຳລະ ຫຼື ການໂອນເງິນສຳລັບລາຍການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ຊຶ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະນັ້ນ. ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນວ່າ ຄວາມກົດດັນສະເພາະທີ່ມີຕໍ່ ດຸນການຊຳລະສະສາງ ຂອງປະເທດສະມາຊິກໃນຂະບວນການວິວັດແຫ່ງການພັດທະນາເສດຖະກິດ ຫຼື ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ອາດກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ຂໍ້ຈຳກັດເພື່ອຮັບປະກັນການຮັກສາໄວ້ ລະດັບເງິນສຳຮອງທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ຫຼື ການຂ້າມຜ່ານທາງເສດຖະກິດຂອງຕົນ ເປັນຕົ້ນ.
2. ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1:
  - (ກ) ຈະຕ້ອງບໍ່ມີການຈຳແນກລະຫວ່າງປະເທດສະມາຊິກດ້ວຍກັນ;
  - (ຂ) ຈະຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບກົດລະບຽບຂອງກອງທຶນການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ;

- (ຄ) ຈະຕ້ອງຫຼີກລ້ຽງຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການຄ້າ, ເສດຖະກິດ ແລະການເງິນ ຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ;
- (ງ) ຈະບໍ່ໃຊ້ເກີນກວ່າຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອແກ້ໄຂສະຖານະການ ທີ່ໄດ້ບັນຍາຍໄວ້ໃນ ວັກ 1;
- (ຈ) ຈະໃຊ້ເປັນການຊົ່ວຄາວ ແລະ ຄ່ອຍໆຍົກເລີກແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ ເມື່ອ ສະຖານະການທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ດີຂຶ້ນ.
3. ໃນການກຳນົດຂອບເຂດຜົນກະທົບຂອງການນຳໃຊ້ຂໍ້ຈຳກັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ປະເທດສະມາຊິກ ອາດໃຫ້ບຸລິມະສິດຕໍ່ການໃຫ້ການບໍລິການ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍກວ່າຕໍ່ໂຄງການດ້ານເສດຖະກິດ ຫຼື ໂຄງການພັດທະນາຂອງຕົນ. ແນວໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ຈຳກັດດັ່ງກ່າວຈະບໍ່ຖືກຮັບຮອງ ຫຼື ຮັກສາໄວ້ເພື່ອ ຈຸດປະສົງ ໃນການປົກປ້ອງຂະແໜງບໍລິການສະເພາະໃດໜຶ່ງ.
4. ຂໍ້ຈຳກັດໃດທີ່ຖືກຮັບຮອງ ຫຼື ຮັກສາໄວ້ພາຍໃຕ້ວັກ 1, ຫຼືການປ່ຽນແປງຂໍ້ຈຳກັດນັ້ນ, ຈະຕ້ອງ ຖືກແຈ້ງໃຫ້ສະພາບໍລິຫານທົ່ວໄປຮູ້ໂດຍໄວ.
5. (ກ) ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໃຊ້ບົດບັນຍັດຂອງມາດຕານີ້ ຈະຕ້ອງປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຂໍ້ ຈຳກັດທີ່ຖືກຮັບຮອງພາຍໃຕ້ມາດຕານີ້ ກັບຄະນະກຳມະການວ່າດ້ວຍຂໍ້ຈຳກັດ ດຸນການຊຳລະ ສະສາງ ໂດຍໄວ.
- (ຂ) ກອງປະຊຸມລະດັບລັດຖະມົນຕີ ຈະກຳນົດຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການ¹¹⁸ ສຳລັບ ການປຶກສາຫາລືເປັນໄລຍະ ໆ ໂດຍມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອໃຫ້ສາມາດປະກອບຄຳເຫັນດັ່ງກ່າວ ນັ້ນ ຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມທີ່ຕົນພິຈາລະນາວ່າເໝາະສົມ.
- (ຄ) ການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈະປະເມີນສະຖານະຂອງດຸນການຊຳລະສະສາງ ຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຖືກຮັບຮອງ ຫຼື ຮັກສາໄວ້ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ ນີ້ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງປັດໄຈຕ່າງໆ ເຊັ່ນ:
- (1) ລັກສະນະ ແລະ ຂອບເຂດຂອງບັນຊີດຸນການຊຳລະສະສາງ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເງິນຕາຕ່າງປະເທດ;
  - (2) ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານທຸລະກິດ ແລະ ເສດຖະກິດຕ່າງປະເທດ ຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ຂໍປຶກສາຫາລື;
  - (3) ທາງເລືອກກ່ຽວກັບມາດຕະການແກ້ໄຂທີ່ອາດມີຢູ່.
- (ງ) ການປຶກສາຫາລືຈະພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສອດຄ່ອງຂອງຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ກັບບົດ ບັດຍັດໃນວັກ 2 (ຈ).
- (ຈ) ໃນການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ຜົນການກວດສອບທັງໝົດກ່ຽວກັບສະຖິຕິ ແລະ ຄວາມເປັນຈິງອື່ນ ຊຶ່ງສະເໜີໂດຍກອງທຶນລະຫວ່າງປະເທດ ທີ່ພົວພັນເຖິງການແລກປ່ຽນເງິນ

¹¹⁸ ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈກັນວ່າ ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການຕາມວັກ 5 ຈະເປັນເຊັ່ນດຽວກັບຂັ້ນຕອນດຳເນີນການຂອງ GATT 1994.

ຕາຕ່າງປະເທດ, ເງິນທຶນສຳຮອງ ແລະ ດຸນການຊຳລະສະສາງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ຜົນສະຫຼຸບຈະຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງການປະເມີນຂອງກອງທຶນ ກ່ຽວກັບ ດຸນການຊຳລະສະສາງ ແລະ ຖານະທາງດ້ານການເງິນພາຍນອກຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ຂໍການປຶກສາຫາລື.

7. ຖ້າປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ເປັນສະມາຊິກຂອງກອງທຶນການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ ມີຄວາມປະສົງທີ່ຈະນຳໃຊ້ບົດບັນຍັດຂອງມາດຕານີ້, ກອງປະຊຸມລະດັບລັດຖະມົນຕີຈະກຳນົດຂັ້ນຕອນດຳເນີນການທົບທວນ ແລະ ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການອື່ນໆ ທີ່ຈຳເປັນຂຶ້ນ.

ມາດຕາ XIII

ການຈັດຊື້ໂດຍລັດຖະບານ

1. ມາດຕາ 2, 16 ແລະ 17 ຈະບໍ່ນຳມາໃຊ້ກັບກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ຫຼື ຂໍ້ກຳນົດ ທີ່ໃຊ້ບັງຄັບກັບການຈັດຊື້ການບໍລິການໂດຍໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ບໍ່ແມ່ນເພື່ອມາຂາຍຕໍ່ໃນທາງດ້ານການຄ້າ ຫຼື ນຳໃຊ້ການບໍລິການເພື່ອການຂາຍໃນທາງທຸລະກິດ.
2. ຈະມີການເຈລະຈາຫຼາຍຝ່າຍວ່າດ້ວຍການຈັດຊື້ການບໍລິການໂດຍລັດຖະບານພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້ ພາຍໃນ 2 ປີ ໂດຍເລີ່ມຈາກວັນທີ່ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.

ມາດຕາ XIV

ຂໍ້ຍົກເວັ້ນທົ່ວໄປ

ພາຍໃຕ້ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ທີ່ຈະບໍ່ໃຫ້ມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ ຖືກນຳມາໃຊ້ໃນລັກສະນະທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຊ່ອງທາງໃນການຈຳແນກ ໂດຍລຳພັງໃຈ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນຢັ້ງຢືນ ລະຫວ່າງປະເທດຕ່າງໆ ໃນກໍລະນີທີ່ມີເງື່ອນໄຂທີ່ຄ້າຍຄືກັນ, ຫຼືກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການກົດກັນຕໍ່ການທຸລະກິດດ້ານການບໍລິການ, ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍານີ້ ທີ່ຈະຖືກຕີຄວາມໝາຍໄປໃນທາງທີ່ຫ້າມປະເທດສະມາຊິກໃດຮັບຮອງ ຫຼື ບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະການທີ່:

- (ກ) ຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງສິນລະທຳຂອງປະຊາຊົນ ຫຼື ຮັກສາຄວາມສະຫງົບຮຽບຮ້ອຍຂອງສາທາລະນະ¹¹⁹;
- (ຂ) ຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ, ສັດ ຫຼື ພືດ;
- (ຄ) ຈຳເປັນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ລະບຽບການ ຊຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ລວມທັງສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ:
  - (1) ການປ້ອງກັນການປະຕິບັດທີ່ຫຼອກລ່ວງ ແລະ ສີ່ໂກງ ຫຼືເພື່ອຈັດການກັບຜົນກະທົບຂອງການຜິດຕໍ່ສັນຍາດ້ານການບໍລິການ;
  - (2) ການປົກປ້ອງສິດທິຄວາມເປັນຢູ່ສ່ວນຕົວ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການປະມວນ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ການຮັກສາຄວາມລັບຂອງປະຫວັດ ຫຼື ບັນຊີສ່ວນບຸກຄົນ;

¹¹⁹ ຂໍ້ຍົກເວັ້ນກ່ຽວກັບຄວາມສະຫງົບຮຽບຮ້ອຍຂອງສາທາລະນະ ອາດຈະຍົກຂຶ້ນໄດ້ ສະເພາະໃນກໍລະນີທີ່ມີການຄຸກຄາມທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ແທ້ຈິງ ເກີດຂຶ້ນແກ່ຜົນປະໂຫຍດພື້ນຖານຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງຂອງສັງຄົມ.

(3) ຄວາມປອດໄພ;

(ງ) ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບມາດຕາ 17, ຫາກຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະຕິບັດ ແນໃສ່ ຮັບປະກັນການກຳນົດ ຫຼື ການເກັບອາກອນທາງກົງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິການ ຫຼື ຜູ້ໃຫ້ການ ບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ຢ່າງເປັນທຳ ຫຼື ມີປະສິດທິພາບ¹²⁰;

(ຈ) ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕາ 2, ຖ້າຫາກຄວາມແຕກຕ່າງໃນການປະຕິບັດເປັນຜົນອັນ ເນື່ອງມາຈາກສັນຍາກ່ຽວກັບ ການຫຼີກລ້ຽງການເກັບພາສີຊໍ້ຊ້ອນ ຫຼື ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບການ ຫຼີກລ້ຽງການເກັບພາສີຊໍ້ຊ້ອນໃນສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງປະເທດອື່ນໃດໜຶ່ງຊຶ່ງປະເທດ ສະມາຊິກມີການຜູກພັນຢູ່.

ມາດຕາ XIV ເພີ່ມ

ຂໍ້ຍົກເວັ້ນທາງດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງ

1. ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍານີ້ ຈະໄດ້ຮັບການຕີຄວາມໝາຍ:

(ກ) ໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ສົ່ງຂໍ້ມູນໃດໆ, ທີ່ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນພິຈາລະນາ ເຫັນວ່າ ຈະຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຕົນ; ຫຼື

(ຂ) ເພື່ອຫ້າມປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ຈາກການກະທຳທີ່ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ພິຈາລະນາ ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານຄວາມ ໝັ້ນຄົງຂອງຕົນ:

- (1) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ບໍລິການໂດຍທາງກົງຫຼື ທາງອ້ອມເພື່ອຈຸດປະສົງ ໃນການສົ່ງສະບຽງອາຫານແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງທະຫານ;
- (2) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັດຖຸລະເບີດ ແລະ ວັດສະດຸລະເບີດ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆ ທີ່ ຜະລິດຈາກວັດຖຸນັ້ນ;
- (3) ຊຶ່ງດຳເນີນການໃນຍາມສົງຄາມ ຫຼື ພາວະສຸກເສີນອື່ນ ໃນຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງປະເທດ; ຫຼື

(ຄ) ເພື່ອຫ້າມປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງຈາກການດຳເນີນການໃດໆທີ່ເປັນໄປຕາມພັນ ທະພາຍໃຕ້ກົດບັດສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາສັນຕິພາບ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ລະຫວ່າງປະເທດ.

¹²⁰ ມາດຕະການທີ່ແນໃສ່ຮັບປະກັນການກຳນົດ ຫຼື ເກັບອາກອນທາງກົງ ທີ່ເປັນທຳ ຫຼື ມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງ ມາດຕະການທີ່ປະເທດສະມາຊິກດຳເນີນການຕາມລະບົບພາສີຂອງຕົນ ຊຶ່ງ:

- (1) ປະຕິບັດຕໍ່ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຊຶ່ງເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນ ໂດຍຮັບຮູ້ຄວາມເປັນຈິງທີ່ວ່າ ພັນທະທາງດ້ານພາສີຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນນັ້ນ ຈະກຳນົດຈາກລາຍການທີ່ສາມາດເກັບ ພາສີໄດ້ໂດຍມີແຫຼ່ງ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກ; ຫຼື
- (2) ປະຕິບັດຕໍ່ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການກຳນົດ ຫຼື ເກັບພາສີໃນດິນແດນຂອງ ປະເທດສະມາຊິກ; ຫຼື

2. ຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຮູ້ເຖິງມາດຕະການທີ່ໃຊ້ພາຍໃຕ້ວັກ 1 (ຂ) ແລະ (ຄ) ແລະ ການເລີກໃຊ້ມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນ ຢ່າງຄົບຖ້ວນທີ່ສຸດ ເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້.

ມາດຕາ XV

ການຖິມຊຸມ

1. ປະເທດສະມາຊິກຮັບຮູ້ວ່າ, ໃນສະພາບການອັນແນ່ນອນ, ການຖິມຊຸມອາດຈະມີຜົນບິດເບືອນຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ. ປະເທດສະມາຊິກຈະເຈລະຈານຳກັນ ເພື່ອພັດທະນາລະບຽບວິໄນພະຫຸພາຄີທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຜົນກະທົບທີ່ມີລັກສະນະບິດເບືອນ ຕໍ່ການຄ້າດັ່ງກ່າວ¹²¹. ການເຈລະຈາ ຍັງຈະພິຈາລະນາເຖິງຄວາມເໝາະສົມຂອງວິທີການດຳເນີນການຕອບໂຕ້. ການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈະຕ້ອງຮັບຮູ້ເຖິງບົດບາດຂອງການຖິມຊຸມທີ່ກ່ຽວພັນກັບແຜນການພັດທະນາຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຈຳເປັນຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ໂດຍສະເພາະ ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ເພື່ອໃຫ້ມີການໂຍະຍານໃນເລື່ອງນີ້. ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ປະເທດສະມາຊິກຈະແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຖິມຊຸມທັງປວງທີ່ພົວພັນເຖິງການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການພາຍໃນປະເທດຂອງຕົນ.
2. ຫາກປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງພິຈາລະນາເຫັນວ່າ ຕົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຮຸນແຮງຈາກການໃຫ້ການຖິມຊຸມຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນອາດສະເໜີຂໍການປົກສາຫາລື ກັບປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບເລື່ອງດັ່ງກ່າວ. ຄຳສະເໜີນັ້ນຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາດ້ວຍຄວາມເຫັນອີກເຫັນໃຈ.

ພາກທີ III

ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

ມາດຕາ XVI

ການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ

1. ການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ ຜ່ານຮູບແບບການໃຫ້ການບໍລິການ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ I, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະໃຫ້ການປະຕິບັດຕໍ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ ຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ໃນວິທີທາງທີ່ເປັນການອະນຸເຄາະ ທີ່ບໍ່ຕ້ອງໄປກວ່າທີ່ໄດ້ສະເໜີໄວ້ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດ, ຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ຕົກລົງ ແລະ ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນ¹²².

¹²¹ ແຜນການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ ຈະກຳນົດວ່າ ການເຈລະຈາກ່ຽວກັບລະບຽບວິໄນພະຫຸພາຄີ ດັ່ງກ່າວ ຈະດຳເນີນໄປຄືແນວໃດ ແລະ ໃນຊ່ວງເວລາໃດ.

¹²² ຖ້າປະເທດສະມາຊິກປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນການເປີດຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ບໍລິການຜ່ານຮູບແບບຂອງການສະໜອງ ຕາມທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 2(ກ) ຂອງມາດຕາ I ແລະ ຖ້າການເຄື່ອນຍ້າຍທຶນຂ້າມພົມແດນເປັນພາກສ່ວນຈຳເປັນຂອງການບໍລິການ, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຈະມີຂໍ້ຜູກພັນຕາມນັ້ນ ໃນການອະນຸຍາດການເຄື່ອນໄຫວທຶນດັ່ງກ່າວ. ຖ້າປະເທດສະມາຊິກ ປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນການເປີດຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ການບໍລິການຜ່ານຮູບແບບ

2. ໃນຂະແໜງການທີ່ມີການປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ, ມາດຕະການຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ຮັກສາ ຫຼື ຮັບຮອງມາດຕະການຕ່າງໆ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໄປຕາມການແບ່ງພາກ ຫຼື ຕາມອານາເຂດທັງໝົດ, ນອກຈາກໄດ້ລະບຸໄວ້ເປັນຢ່າງອື່ນ ໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນ, ຊຶ່ງໝາຍເຖິງ:

- (ກ) ການຈຳກັດຈຳນວນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງຈຳນວນ ຕົວເລກໂຄຕ້າ, ການຜູກຂາດ, ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບສິດແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ ຫຼື ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບການທົດສອບຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ;
- (ຂ) ການຈຳກັດມູນຄ່າລວມທັງໝົດ ຂອງລາຍການທຸລະກຳການບໍລິການ ຫຼື ຊັບສິນໃນຮູບແບບຂອງຈຳນວນໂຄຕ້າ ຫຼື ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບການທົດສອບຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ;
- (ຄ) ການຈຳກັດໃນຈຳນວນທັງໝົດຂອງການປະກອບການບໍລິການ ຫຼື ໃນປະລິມານທັງໝົດຂອງຜົນໄດ້ຈາກການບໍລິການ ທີ່ສະແດງອອກເປັນຫົວໜ່ວຍຕົວເລກ ທີ່ໄດ້ຮັບການກຳນົດໃນຮູບແບບຂອງໂຄຕ້າ ຫຼື ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບການທົດສອບຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ¹²³;
- (ງ) ການຈຳກັດຈຳນວນທັງໝົດ ຂອງບຸກຄົນທຳມະດາ ທີ່ອາດຖືກຈ້າງໃນຂະແໜງບໍລິການໃດໜຶ່ງໂດຍສະເພາະ ຫຼືຖືກວ່າຈ້າງໂດຍຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ແລະ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ທີ່ຈຳເປັນ, ແລະກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງຕໍ່ການໃຫ້ບໍລິການສະເພາະໃດໜຶ່ງ ໃນຮູບແບບຂອງຈຳນວນຕົວເລກໂຄຕ້າ ຫຼືເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບການທົດສອບຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ;
- (ຈ) ມາດຕະການຊຶ່ງຈຳກັດ ຫຼື ກຳນົດປະເພດສະເພາະຂອງອົງກອນທາງກົດໝາຍ ຫຼື ການຮ່ວມລົງທຶນ ຊຶ່ງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການອາດມີການໃຫ້ການບໍລິການນັ້ນ; ແລະ
- (ສ) ການຈຳກັດໃນການເຂົ້າຮ່ວມດ້ານທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ໃນຮູບແບບຂອງການຈຳກັດອັດຕາສ່ວນສູງສຸດຂອງການຖືຫຸ້ນຕ່າງດ້າວ ຫຼື ມູນຄ່າລວມທັງໝົດ ຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ ຫຼື ໂດຍການຮ່ວມທຶນ.

ມາດຕາ XVII

ການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ

1. ໃນຂະແໜງການທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນ, ແລະ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນນັ້ນ, ກ່ຽວກັບມາດຕະການທັງປວງ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການໃຫ້ການບໍລິການ, ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະໃຫ້ການປະຕິບັດຕໍ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກ

ຂອງການສະໜອງທີ່ໄດ້ກ່າວເຖິງໃນວັກ 2(ຄ) ຂອງມາດຕາ 1, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຈະມີຂໍ້ຜູກພັນຕາມນັ້ນ ໃນການອະນຸຍາດການເຄື່ອນຍ້າຍທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າມາໃນດິນແດນຂອງຕົນ.

¹²³ ວັກຍ່ອຍ2(ຄ) ບໍ່ໄດ້ລວມມາດຕະການຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງຈຳກັດປັດໄຈທີ່ໃຊ້ສຳລັບການໃຫ້ການບໍລິການ

ອື່ນໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນການອະນຸເຄາະ ບໍ່ດ້ອຍໄປກວ່າການປະຕິບັດ ທີ່ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນໄດ້ໃຫ້ແກ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນໃນປະເທດຂອງຕົນ¹²⁴.

2. ປະເທດສະມາຊິກອາດປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂໃນວັກ 1 ໂດຍການໃຫ້ການປະຕິບັດເຊັ່ນດຽວກັນ ຫຼື ແຕກຕ່າງກັນຢ່າງເປັນທາງການ ແກ່ການບໍລິການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຄ້າຍຄືກັນໃນປະເທດຂອງຕົນ.

3. ການປະຕິບັດເຊັ່ນດຽວກັນ ຫຼື ແຕກຕ່າງກັນຢ່າງເປັນທາງການ ຈະຖືວ່າເປັນການປະຕິບັດທີ່ດ້ອຍກວ່າ ຖ້າການປະຕິບັດນັ້ນ ມີການດັດແກ້ເງື່ອນໄຂການແຂ່ງຂັນໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການບໍລິການ ຫຼື ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກ ເມື່ອປຽບທຽບກັບການບໍລິການ ຫຼື ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຄ້າຍຄືກັນຂອງອີກປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕາ XVIII

ຂໍ້ຜູກພັນເພີ່ມຕື່ມ

ປະເທດສະມາຊິກ ອາດເຈລະຈາຂໍ້ຜູກພັນກ່ຽວກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຊຶ່ງບໍ່ນອນຢູ່ໃນຕາຕະລາງ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ 16 ຫຼື 17, ລວມທັງຂໍ້ຜູກພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄຸນສົມບັດ, ມາດຕະຖານ ຫຼື ເລື່ອງການອອກໃນອະນຸຍາດ. ຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະຕ້ອງລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງປະເທດສະມາຊິກ.

ພາກທີ 4

ການເປີດເສລີແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ

ມາດຕາ XIX

ການເຈລະຈາຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

1. ໃນການປະຕິບັດຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ປະເທດສະມາຊິກຈະຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາໃນຮອບຕ່າງໄປ, ຊຶ່ງຈະເລີ່ມຕົ້ນໃນເວລາທີ່ບໍ່ຊ້າກວ່າ 5 ປີ ເລີ່ມຈາກວັນທີ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ຈະເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາເປັນໄລຍະໆ ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເຖິງລະດັບການເປີດເສລີທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ, ການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວຈະແນໃສ່ການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ລົບລ້າງຜົນກະທົບທີ່ມີຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການຂອງມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນວິທີການທີ່ຈະໃຫ້ມີການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ຂະບວນວິວັດນີ້ ຈະມີຂຶ້ນເພື່ອສົ່ງເສີມຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຈລະຈາທັງປວງ ບົນພື້ນຖານຂອງຜົນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ ແລະ ເພື່ອຮັກສາຄວາມສົມດຸນລວມຂອງສິດທິ ແລະ ພັນທະ.

2. ຂັ້ນຕອນການເປີດເສລີຈະມີຂຶ້ນໂດຍເປັນໄປຕາມວັດຖຸປະສົງຂອງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະດັບການພັດທະນາຂອງແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ, ທັງໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ໂດຍລວມ ແລະ ໃນແຕ່

¹²⁴ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ກຳນົດໄວ້ຕາມມາດຕານີ້ ຈະບໍ່ຕີຄວາມໝາຍໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງໃຫ້ການຂີດເຂີຍແກ່ການເສຍປຽບໃນການແຂ່ງຂັນໃນຕົວເອງ ຊຶ່ງເປັນຜົນຈາກການມີລັກສະນະຕ່າງຊາດຂອງການບໍລິການ ຫຼື ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ລະຂະແໜງການ. ນອກນັ້ນ, ຕ້ອງມີການໂຍະຍານທີ່ເໝາະສົມສຳລັບປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດ ກຳລັງພັດທະນາ ທີ່ຈະເປີດເສລີສຳລັບຂະແໜງການທີ່ໜ້ອຍກວ່າ, ເປີດເສລີຮູບແບບທຸລະກິດໜ້ອຍ ປະເພດກວ່າ, ຂະຫຍາຍການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສະພາບການ ພັດທະນາຂອງຕົນ, ແລະ ເມື່ອໄດ້ມີການເປີດຕະຫຼາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຕ່າງຊາດແລ້ວ, ໃຫ້ ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂການເປີດຕະຫຼາດເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກ່າວເຖິງໃນມາດຕາ 4.

3. ສຳລັບການເຈລະຈາແຕ່ລະຮອບ, ຈະມີການກຳນົດທິດຊື່ນຳ ແລະ ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃນ ການເຈລະຈາ, ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການກຳນົດທິດຊື່ນຳນັ້ນ, ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຈະດຳເນີນ ການປະເມີນຜົນກ່ຽວກັບການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຕາມເງື່ອນໄຂໂດຍລວມ ແລະ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງ ການຕາມຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ລວມທັງຈຸດປະສົງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 4. ທິດຊື່ ນຳ ກ່ຽວກັບການເຈລະຈາຈະຕ້ອງກຳນົດຮູບແບບສຳລັບການປະຕິບັດຕໍ່ການເປີດເສລີ ຊຶ່ງປະເທດສະມາ ຊິກໄດ້ດຳເນີນການໂດຍອັດຕະໂນມັດຕັ້ງແຕ່ການເຈລະຈາໃນຮອບທີ່ຜ່ານມາ, ແລະການປະຕິບັດ ແບບ ພິເສດຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາພາຍໃຕ້ບົດບັນຍັດຂອງວັກ 3 ມາດຕາ 4.

4. ຂັ້ນຕອນການເປີດເສລີແບບກ້າວໜ້າເປັນລຳດັບ ຈະຕ້ອງມີຄວາມຄືບໜ້າໃນການເຈລະຈາ ແຕ່ລະຮອບດັ່ງກ່າວ ໂດຍຜ່ານການເຈລະຈາສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ທີ່ແນໃສ່ເພີ່ມລະດັບທົ່ວໄປຂອງ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ທີ່ປະຕິບັດໂດຍປະເທດສະມາຊິກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ XX

ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ

1. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະລະບຸຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ຕົນຈະປະຕິບັດໄວ້ໃນຕາຕະລາງພາຍ ໃຕ້ພາກ III ຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ກ່ຽວກັບຂະແໜງການຊຶ່ງຈະໄດ້ມີການປະຕິບັດຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໃນຕາຕະລາງແຕ່ລະສະບັບ ຈະລະບຸ:

- (ກ) ຮູບແບບ, ຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ເງື່ອນໄຂວ່າດ້ວຍການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ;
- (ຂ) ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄຸນວຸດທິ ວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ;
- (ຄ) ວຽກງານກ່ຽວກັບຂໍ້ຜູກພັນເພີ່ມເຕີມ;
- (ງ) ຂອບຂ່າຍເວລາໃນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວ ຕາມທີ່ເໝາະສົມ; ແລະ
- (ຈ) ວັນທີທີ່ຂໍ້ຜູກພັນດັ່ງກ່າວ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.

2. ບັນດາມາດຕະການຊຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບທັງ ມາດຕາ 16 ແລະ 17 ຈະລະບຸໄວ້ໃນຊ່ອງທີ່ພົວ ພັນເຖິງມາດຕາ 16 ໃນກໍລະນີນີ້ ການລະບຸດັ່ງກ່າວ ຍັງຖືວ່າເປັນການກຳນົດເງື່ອນໄຂ ຫຼື ຄຸນວຸດທິ ຕາມ ມາດຕາ 17.

3. ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ຈະປະກອບເປັນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ຈະຖືເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ XXI

ການດັດແກ້ຕາຕະລາງ

1. (ກ) ປະເທດສະມາຊິກ (ໃນມາດຕານີ້ ເອີ້ນວ່າ " ປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ ") ອາດດັດແກ້ ຫຼື ຖອນຂໍ້ຜູກພັນໃດໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນໄດ້ທຸກເວລາ ພາຍຫຼັງ 3 ປີ ຫຼັງຈາກຂໍ້ຜູກພັນນັ້ນມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບບັດບັນຍັດຂອງມາດຕານີ້.

(ຂ) ປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ ຈະແຈ້ງເຈດຕະນາຂອງຕົນທີ່ດັດແກ້ ຫຼື ຖອນຂໍ້ຜູກພັນຕາມມາດຕານີ້ ຕໍ່ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ໃນເວລາບໍ່ຊ້າກວ່າ 3 ເດືອນ ກ່ອນວັນທີ່ທີ່ມີຄວາມປະສົງຈະໃຫ້ມີການປະຕິບັດຕາມການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນດັ່ງກ່າວ.
2. (ກ) ຕາມຄຳສະເໜີຂອງປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງມີຜົນປະໂຫຍດພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້ ອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ(ມາດຕານີ້ ເອີ້ນວ່າ"ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ") ຈາກຂໍ້ສະເໜີດັດແກ້ ຫຼື ຖອນ ທີ່ໄດ້ແຈ້ງພາຍໃຕ້ວັກຍ່ອຍ 1 (ຂ) ປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ ຈະເຂົ້າຮ່ວມເຈລະຈາ ເພື່ອຈະຕົກລົງກ່ຽວກັບການປັບຄ່າຂີດເຊີຍຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ. ໃນການເຈລະຈາ ແລະ ການຕົກລົງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະພະຍາຍາມຮັກສາລະດັບທົ່ວໄປຂອງຂໍ້ຜູກພັນທີ່ເປັນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ ຊຶ່ງເປັນການໃຫ້ປະໂຫຍດຕໍ່ການຄ້າທີ່ບໍ່ດ້ອຍໄປກວ່າທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ກ່ອນການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວ.

(ຂ) ການປັບຄ່າຂີດເຊີຍຈະປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຂອງຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດ.
3. (ກ) ຖ້າປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ກ່ອນສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ສຳລັບການເຈລະຈາ, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ອາດສະເໜີບັນຫາຕໍ່ສານໄກ່ເກ່ຍ, ປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຊຶ່ງມີຄວາມປະສົງຈະບັງຄັບໃຊ້ສິດທິທີ່ຕົນອາດມີ ໃນການໄດ້ຮັບຄ່າຂີດເຊີຍ ຈະຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ.

(ຂ) ຖ້າປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫາກບໍ່ສະເໜີໃຫ້ມີການໄກ່ເກ່ຍ, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ຈະມີອິດສະຫຼະ ໃນການດຳເນີນການຕາມການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນທີ່ໄດ້ສະເໜີໄວ້ນັ້ນ.
4. (ກ) ປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ອາດບໍ່ດັດແກ້ ຫຼື ຖອນຂໍ້ຜູກພັນຂອງຕົນ ຈົນກວ່າຕົນຈະໄດ້ປັບຄ່າຂີດເຊີຍ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຜົນການພິຈາລະນາຂອງການໄກ່ເກ່ຍ.

(ຂ) ຖ້າປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ປະຕິບັດຕາມການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນທີ່ຕົນສະເໜີ ແລະ ບໍ່ດຳເນີນການຕາມຜົນການພິຈາລະນາຂອງການໄກ່ເກ່ຍ, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ ອາດດັດແກ້ ຫຼື ຖອນໂດຍພື້ນຖານຜົນປະໂຫຍດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການພິຈາລະນາເຫຼົ່ານັ້ນ. ການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນຜົນປະໂຫຍດດັ່ງກ່າວ ອາດປະຕິບັດໄດ້ສະເພາະແຕ່ກັບປະເທດສະມາຊິກທີ່ດັດແກ້ນັ້ນ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງ ມາດຕາ 2.
5. ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຈະກຳນົດຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການ ສຳລັບການປັບປຸງ ຫຼື ການດັດແກ້ຕາຕະລາງ. ປະເທດສະມາຊິກໃດຊຶ່ງໄດ້ດັດແກ້ ຫຼື ຖອນຂໍ້ຜູກພັນໃນຕາຕະລາງພາຍໃຕ້ມາດຕານີ້ ຈະດັດແກ້ຕາຕະລາງຂອງຕົນຕາມຂັ້ນຕອນດຳເນີນການດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ພາກທີ V

ບົດບັນຍັດວ່າດ້ວຍສະຖາບັນ

ມາດຕາ XXII

ການປຶກສາຫາລື

1. ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຈະໃຫ້ການພິຈາລະນາດ້ວຍຄວາມເຫັນໃຈ, ແລະ ຈະໃຫ້ໂອກາດທີ່ພຽງພໍ ສຳລັບການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບຄຳສະເໜີທີ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ໄດ້ດຳເນີນການກ່ຽວກັບເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນການຕາມສັນຍາສະບັບນີ້. ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ (DSU) ຈະນຳມາໃຊ້ກັບການປຶກສາຫາລືນັ້ນ.
2. ຕາມຄຳສະເໜີຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຫຼື ອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ (DSB) ອາດປຶກສາຫາລືກັບປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ຫຼື ບັນດາປະເທດສະມາຊິກກ່ຽວກັບເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງບໍ່ອາດແກ້ໄຂໄດ້ຢ່າງໜ້າພໍໃຈ ຈາກການປຶກສາຫາລື ພາຍໃຕ້ ວັກ 1.
3. ປະເທດສະມາຊິກຈະຕ້ອງບັນຈຸໃຊ້ມາດຕາ 17, ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ພາຍໃຕ້ມາດຕານີ້ ຫຼື ມາດຕາ XXIII ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕະການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ຊຶ່ງຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດທີ່ມີລະຫວ່າງກັນ ກ່ຽວກັບການຫຼີກລ້ຽງການເກັບອາກອນຊຳຊ້ອນ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຂັດແຍ້ງລະຫວ່າງປະເທດສະມາຊິກ ທີ່ວ່າ ມາດຕະການນັ້ນຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດຂອງສັນຍາທີ່ມີລະຫວ່າງກັນ ຫຼືບໍ່, ປະເທດສະມາຊິກຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງມີສິດນຳເລື່ອງນີ້ ສະເໜີສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການໄດ້¹²⁵. ສະພາຈະສະເໜີເລື່ອງເຖິງອົງການໄກ່ເກ່ຍ. ຄຳຂໍ້ຂາດຂອງອົງການໄກ່ເກ່ຍ ຈະຖືເປັນຜົນຕັດສິນສຸດທ້າຍ ແລະ ຈະມີຂໍ້ຜູກມັດຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກ.

ມາດຕາ XXIII

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ແລະ ການບັງຄັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1. ຖ້າປະເທດສະມາຊິກໃດພິຈາລະນາເຫັນວ່າ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມພັນທະ ຫຼື ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນສາມາດຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ DSU ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸວິມິການແກ້ໄຂຂໍ້ເປັນທີ່ພໍໃຈຮ່ວມກັນໃນເລື່ອງນີ້.
2. ຖ້າ DSB ພິຈາລະນາເຫັນວ່າ ສະພາບການມີຄວາມຮຸນແຮງສຳລັບຍິ່ງຍືນຕໍ່ການດຳເນີນການນັ້ນ, DSB ອາດອະນຸມັດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກ ຫຼື ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ລະບົບການປະຕິບັດຕາມພັນທະ ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ມີ ຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງໄດ້ ຕາມມາດຕາ 22 ຂອງ DSU.
3. ຖ້າປະເທດສະມາຊິກໃດພິຈາລະນາເຫັນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດໃດທີ່ຕົນສາມາດຄາດຫວັງຢ່າງມີເຫດຜົນວ່າຈະເກີດຂຶ້ນກັບຕົນ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ຕາມພາກ III ຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ກຳລັງຈະຖືກລົບລ້າງໄປ ຫຼື ກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍອັນເນື່ອງມາຈາກການໃຊ້

---

¹²⁵ ກ່ຽວກັບສັນຍາວ່າດ້ວຍການຫຼີກລ້ຽງການເກັບອາກອນຊຳຊ້ອນ ຊຶ່ງຢູ່ໃນວັນທີ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ເລື່ອງດັ່ງກ່າວອາດນຳຂຶ້ນສະເໜີ ຕໍ່ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ພຽງແຕ່ເມື່ອຄູ່ສັນຍາທັງ 2 ຝ່າຍ ຍິນດີຕາມສັນຍານັ້ນ.

ມາດຕະການໃດ ທີ່ບໍ່ຂັດກັບບັດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນກໍອາດຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກ DSU ຖ້າ DSB ຕັດສິນວ່າມາດຕະການນັ້ນເຮັດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດດັ່ງກ່າວຖືກລົບລ້າງໄປ ຫຼືໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈະມີສິດໄດ້ຮັບການປັບແກ້ ຊຶ່ງເປັນທີ່ພໍໃຈຮ່ວມກັນບິນພື້ນຖານຂອງວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 21, ຊຶ່ງອາດລວມເຖິງການດັດແກ້ ຫຼື ການຖອນມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ໃນກໍລະນີທີ່ປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 22 ຂອງ DSU.

ມາດຕາ XXVI

ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ

1. ສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຈະປະຕິບັດໜ້າທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກແກ່ການປະຕິບັດຕາມ ແລະ ບັນລຸວັດຖຸປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້. ສະພາອາດຈັດຕັ້ງອົງການໃຕ້ສັງກັດ ຕາມທີ່ພິຈາລະນາເຫັນວ່າເໝາະສົມ ເພື່ອການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.
2. ສະພາ ແລະ ອົງການໃຕ້ສັງກັດ, ເວັ້ນເສຍແຕ່ສະພາໄດ້ຕັດສິນເປັນຢ່າງອື່ນໄວ້ແລ້ວ, ຈະເປີດໃຫ້ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກປະເທດສະມາຊິກທັງປວງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ.
3. ປະທານຂອງສະພາ ຈະໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງໂດຍບັນດາປະເທດສະມາຊິກ.

ມາດຕາ XXV

ການຮ່ວມມືທາງດ້ານວິຊາການ

1. ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນ ສາມາດໄດ້ຮັບການບໍລິການ ຈາກຈຸດ (ບ່ອນ) ຕິດຕໍ່ທີ່ກ່າວເຖິງ ໃນວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 4.
2. ກອງເລຂາທິການຈະຈັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນລະດັບຫຼາຍຝ່າຍແລະສະພາການຄ້າດ້ານການບໍລິການຈະເປັນຜູ້ຕັດສິນໃຈສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອນີ້.

ມາດຕາ XXVI

ຄວາມສຳພັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ

ສະພາບໍລິຫານທົ່ວໄປ ຈະມີຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອການປຶກສາຫາລື ແລະ ການຮ່ວມມືກັບສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ໜ່ວຍງານວິຊາການຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ກໍຄື ອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິການ.

ພາກທີ VI

ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ XXVII

ການປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດ

ປະເທດສະມາຊິກອາດປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດຂອງສັນຍານີ້:

(ກ) ຕໍ່ການໃຫ້ການບໍລິການໃດໆ, ຖ້າປະເທດສະມາຊິກນັ້ນພິສູດໄດ້ວ່າ ການບໍລິການນັ້ນມາຈາກ ຫຼື ຢູ່ໃນດິນແດນຂອງປະເທດທີ່ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກຂອງ WTO ຫຼື ຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງປະເທດ ສະມາຊິກທີ່ປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດສັນຍາ WTO ກັບປະເທດສະມາຊິກດັ່ງກ່າວ.

(ຂ) ໃນກໍລະນີການໃຫ້ການບໍລິການດ້ານການຂົນສົ່ງທາງທະເລ, ຖ້າປະເທດສະມາຊິກນັ້ນພິສູດ ໄດ້ວ່າ ການບໍລິການນັ້ນໄດ້ຖືກສະໜອງ:

- (1) ໂດຍເຮືອທີ່ຈັດທະບຽນພາຍໃຕ້ກົດໝາຍ ຂອງປະເທດທີ່ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກຂອງ WTO ຫຼື ຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກທີ່ປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ ປະຕິບັດສັນຍາ WTO ກັບປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ, ແລະ
  - (2) ໂດຍບຸກຄົນຊຶ່ງດຳເນີນການ ແລະ/ຫຼື ໃຊ້ເຮືອທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ທີ່ເປັນຂອງ ປະເທດທີ່ບໍ່ແມ່ນປະເທດສະມາຊິກຂອງ WTO ຫຼື ຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງປະເທດ ສະມາຊິກທີ່ປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດນັ້ນບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດສັນຍາ WTO ກັບປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ;
- (ຄ) ຕໍ່ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຊຶ່ງເປັນນິຕິບຸກຄົນ, ຖ້າປະເທດສະມາຊິກນັ້ນພິສູດໄດ້ວ່າ ນິຕິບຸກຄົນນັ້ນບໍ່ ແມ່ນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ຫຼື ເປັນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດ ສະມາຊິກ ຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກທີ່ປະຕິເສດຜົນປະໂຫຍດນັ້ນບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດສັນຍາ WTO ກັບປະເທດ ສະມາຊິກດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ XXVIII

ນິຍາມ

ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້:

(ກ) "ມາດຕະການ" ໝາຍເຖິງ ມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍປະເທດສະມາຊິກ, ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ ໃນຮູບແບບຂອງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ກົດລະບຽບ, ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການ, ຄຳຕັດສິນ, ການດຳເນີນ ການດ້ານວຽກງານບໍລິຫານ, ຫຼື ໃນຮູບແບບອື່ນໆ.

(ຂ) "ການໃຫ້ການບໍລິການ" ລວມເຖິງ ການຜະລິດ, ການແຈກຢາຍ, ການຕະຫຼາດ, ການຂາຍ ແລະ ການສົ່ງມອບການບໍລິການ;

(ຄ) "ມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ" ລວມເຖິງ ມາດຕະການກ່ຽວກັບ:

- (1) ການຊື້, ການຂາຍລະເງິນ ຫຼື ການນຳໃຊ້ການບໍລິການ;
  - (2) ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການນຳໃຊ້ການບໍລິການ, ຊຶ່ງກ່ຽວກັບການໃຫ້ການບໍລິການທີ່ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໆ ຕ້ອງການໃຫ້ສະໜອງຕໍ່ສາທາລະນະໂດຍທົ່ວໄປ;
  - (3) ການປະກົດຕົວຂອງບຸກຄົນ, ລວມທັງ ຜູ້ຕາງໜ້າທາງການຄ້າຂອງປະເທດສະມາຊິກ ທີ່ໃຫ້ການບໍລິການໃນດິນແດນຂອງສະມາຊິກອື່ນ;
- (ງ) "ການສ້າງຕັ້ງທຸລະກິດ" ໝາຍເຖິງຮູບແບບໃດໜຶ່ງ ຂອງການສ້າງຕັ້ງທຸລະກິດ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທາງວິຊາຊີບ, ລວມເຖິງການຈັດຕັ້ງໂດຍ:
- (1) ການກໍ່ຕັ້ງ, ການໄດ້ມາ ຫຼື ການຮັກສານິຕິບຸກຄົນ, ຫຼື

- (2) ການສ້າງຕັ້ງ ຫຼື ການຮັກສາສາຂາ ຫຼື ສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າພາຍໃນດິນແດນຂອງ ປະເທດສະມາຊິກ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການໃຫ້ການບໍລິການ;
- (ຈ) "ຂະແໜງການ" ຂອງການບໍລິການ ໝາຍເຖິງ:
- (1) ໂດຍອ້າງເຖິງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ, ໜຶ່ງຂະແໜງການ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ, ຫຼື ຂະແໜງການ ຍ່ອຍທັງໝົດຂອງການບໍລິການນັ້ນ ຊຶ່ງລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງປະເທດສະມາຊິກ,
- (2) ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ໝາຍເຖິງຂະແໜງການບໍລິການທັງໝົດ, ລວມທັງ ຂະແໜງການຍ່ອຍ ທັງ ໝົດ;
- (ສ) " ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ" ໝາຍເຖິງ ການບໍລິການຊຶ່ງໄດ້ສະໜອງ:
- (1) ຈາກ ຫຼື ໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ, ຫຼື ໃນກໍລະນີການຂົນສົ່ງທາງ ທະເລ, ໂດຍເຮືອທີ່ຈັດທະບຽນພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ, ຫຼື ໂດຍ ບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນຊຶ່ງໃຫ້ການບໍລິການຜ່ານການດຳເນີນກິດຈະການຂອງ ເຮືອ ແລະ/ຫຼື ການໃຊ້ການບໍລິການນັ້ນທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ; ຫຼື
- (2) ໃນກໍລະນີການໃຫ້ການບໍລິການຜ່ານຜູ້ຕາງໜ້າທາງການທຸລະກິດ ຫຼື ຜ່ານບຸກຄົນ ທຳມະດາ, ໂດຍຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ;
- (ຂ) " ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ" ໝາຍເຖິງບຸກຄົນໃດໆ ທີ່ໃຫ້ບໍລິການ126;
- (ຍ) " ຜູ້ຜູກຂາດການບໍລິການ" ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນໃດຂອງພາກລັດ ຫຼື ເອກະຊົນ, ຊຶ່ງປະເທດ ສະມາຊິກໃດໜຶ່ງອະນຸຍາດ ຫຼື ໃຫ້ຈັດຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການ ຫຼື ໃນຕົວຈິງໄດ້ເປັນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການພຽງ ແຕ່ຜູ້ດຽວ ໃນຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ;
- (ດ) " ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການ" ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຊຶ່ງຮັບ ຫຼື ນຳໃຊ້ການບໍລິການ;
- (ຕ) " ບຸກຄົນ" ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທຳມະດາ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ;
- (ຖ) " ບຸກຄົນທຳມະດາຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ" ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທຳມະດາຊຶ່ງພັກ ອາໄສໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ ຫຼື ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ, ແລະຜູ້ຊຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ ກົດໝາຍຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ:
- (1) ເປັນຄົນໃນຊາດຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ; ຫຼື
- (2) ມີສິດທິທີ່ຈະມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນ ໃນປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ, ໃນກໍລະນີຂອງປະເທດ ສະມາຊິກ ຊຶ່ງ:
1. ບໍ່ມີສັນຊາດ; ຫຼື

¹²⁶ ໃນກໍລະນີທີ່ນິຕິບຸກຄົນບໍ່ໄດ້ເປັນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການໂດຍກົງ ແຕ່ໂດຍຜ່ານຮູບແບບອື່ນຂອງຜູ້ຕາງໜ້າທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ສຳນັກງານສາຂາ ຫຼື ຫ້ອງການຕົວແທນ, ແນວໃດກໍຕາມ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ (ຕົວຢ່າງ: ນິຕິບຸກຄົນ) ກໍຈະໄດ້ຮັບ ການປະຕິບັດດັ່ງທີ່ໄດ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ຕາມສັນຍານີ້. ການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຍັງຈະຕ້ອງຂະຫຍາຍໄປເຖິງ ຜູ້ຕາງໜ້າທາງດ້ານທຸລະກິດທີ່ມີການສະໜອງການບໍລິການ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຂະຫຍາຍໄປຍັງພາກສ່ວນອື່ນໃດ ຂອງຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ຕັ້ງຢູ່ນອກດິນແດນ ຊຶ່ງມີການສະໜອງການບໍລິການນັ້ນ.

2. ໃຫ້ການປະຕິບັດໂດຍພື້ນຖານແກ່ຜູ້ທີ່ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນຂອງຕົນ ເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ໃຫ້ແກ່ຄົນຊາດຂອງຕົນ ໃນເລື່ອງທີ່ກ່ຽວພັນກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ, ດັ່ງທີ່ແຈ້ງໄວ້ໃນການຮັບຮອງ ຫຼື ການລວມເຂົ້າເປັນພາຄີສັນຍາ WTO, ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີປະເທດສະມາຊິກໃດມີພັນທະທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດ ຕໍ່ຜູ້ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນນັ້ນ ໃນທາງທີ່ເປັນທາງການອະນຸເຄາະຢັ້ງກວ່າ ທີ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ ຈະໃຫ້ແກ່ຜູ້ມີຖິ່ນທີ່ຢູ່ຖາວອນດັ່ງກ່າວ. ການແຈ້ງການດັ່ງກ່າວຈະລວມເຖິງການໃຫ້ຄວາມໝັ້ນໃຈທີ່ຈະເຮັດຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຖິ່ນຖາວອນເຫຼົ່ານັ້ນ. ເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນມີຕໍ່ຄົນໃນຊາດຂອງຕົນ, ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງຕົນ;

(ທ) “ ນິຕິບຸກຄົນ ” ໝາຍເຖິງ ທົວໜ່ວຍທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຊຶ່ງຖືກກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼືບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ໃຊ້ບັງຄັບຢູ່, ບໍ່ວ່າຈະມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອສະແຫວງຫາຜົນກຳໄລ ຫຼືເພື່ອວັດຖຸປະສົງອື່ນ, ແລະ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຂອງສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼືຂອງລັດຖະບານກໍຕາມ, ລວມເຖິງບໍລິສັດ, ການຈັດການສິນຊັບເພື່ອບຸກຄົນອື່ນ, ຂາຫຸ້ນ, ບໍລິສັດປະສົມ, ວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ສະມາຄົມ;

- (ນ) “ ນິຕິບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນ ” ໝາຍເຖິງນິຕິບຸກຄົນ ຊຶ່ງ:
  - (1) ຖືກກໍ່ຕັ້ງຂຶ້ນ ຫຼື ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ, ແລະ ດຳເນີນທຸລະກິດຕົ້ນຕໍໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ຫຼື ສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ; ຫຼື
  - (2) ໃນກໍລະນີການໃຫ້ບໍລິການຜ່ານຕົວແທນທາງດ້ານທຸລະກິດ, ຊຶ່ງເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ຄວບຄຸມໂດຍ:
    - 1. ບຸກຄົນທຳມະດາຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ; ຫຼື
    - 2. ນິຕິບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນນັ້ນ ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນວັກຍ່ອຍ (1);

- (ບ) ນິຕິບຸກຄົນ ແມ່ນ:
  - (1) “ ເປັນເຈົ້າຂອງ ” ໂດຍບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຫາກບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ ເປັນເຈົ້າຂອງເງິນທຶນຫຼາຍກວ່າ 50 %;
  - (2) “ ຖືກຄວບຄຸມ ” ໂດຍບຸກຄົນຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຫາກບຸກຄົນນັ້ນມີອຳນາດໃນການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຈັດການສ່ວນໃຫຍ່ ຫຼືບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ກໍເປັນຜູ້ມີອຳນາດໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍໃນການຊື້ນຳການດຳເນີນການຂອງບໍລິສັດ;
  - (3) “ ຢູ່ໃນເຄືອຂ່າຍ ” ກັບບຸກຄົນອື່ນ ເມື່ອນິຕິບຸກຄົນນັ້ນຄວບຄຸມ, ຫຼື ຖືກຄວບຄຸມໂດຍບຸກຄົນອື່ນນັ້ນ; ຫຼື ເມື່ອທັງສອງຄົນຖືກຄວບຄຸມໂດຍບຸກຄົນດຽວກັນ;

(ປ) “ ອາກອນທາງກົງ ” ປະກອບດ້ວຍອາກອນທັງໝົດ ຈາກລາຍໄດ້ທັງໝົດ, ຈາກທຶນທັງໝົດ ຫຼື ຈາກສ່ວນປະກອບຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ທຶນທັງໝົດ, ລວມທັງອາກອນມູນຄ່າສ່ວນເກີນຈາກການຂາຍຊັບສົມບັດຄົງທີ່, ພາສີທີ່ດິນ, ມໍລະດົກ ແລະ ຂອງຂວັນ, ແລະ ອາກອນຈາກຄ່າຈ້າງ ແລະ ເງິນເດືອນທັງໝົດ ທີ່ຈ່າຍໂດຍວິສາຫະກິດ, ລວມທັງອາກອນຈາກການເພີ່ມມູນຄ່າຂອງທຶນ.

ມາດຕາ XXIX

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍຂອງສັນຍານີ້ ຖືເປັນພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຕັດແຍກອອກຈາກສັນຍາສະບັບນີ້.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍການຍົກເວັ້ນຈາກມາດຕາ II

ຂອບເຂດ

1. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ລະບຸເງື່ອນໄຂຊຶ່ງປະເທດສະມາຊິກຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຈາກພັນທະຕາມວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 2 ເມື່ອສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
2. ການຍົກເວັ້ນໃໝ່ໃດໆ ທີ່ນຳໃຊ້ຫຼັງຈາກວັນທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້, ຈະຖືກປະຕິບັດຕາມວັກ 3 ຂອງມາດຕາ 9 ຂອງສັນຍານີ້.

ການທົບທວນຄືນ

3. ສະພາການຄ້າກົດດ້ານການບໍລິການ ຈະທົບທວນຄືນການຍົກເວັ້ນທັງໝົດ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ໃນໄລຍະເວລາເກີນ 5 ປີ. ການທົບທວນຄືນຄັ້ງທຳອິດ ຈະມີຂຶ້ນບໍ່ເກີນ 5 ປີ ຫຼັງຈາກວັນທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
4. ໃນການທົບທວນ ສະພາການຄ້າກົດດ້ານການບໍລິການຈະ:
  - (ກ) ກວດກາເບິ່ງວ່າເງື່ອນໄຂທີ່ກຳໜົດໃຫ້ເກີດຄວາມຈຳເປັນໃນການຍົກເວັ້ນຍັງຄົງມີຢູ່ຫຼືບໍ່; ແລະ
  - (ຂ) ກຳນົດວັນເວລາສຳລັບການທົບທວນຄືນຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

ການສິ້ນສຸດ

5. ການຍົກເວັ້ນຈາກພັນທະຂອງປະເທດສະມາຊິກຕາມວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 2 ຂອງສັນຍາທີ່ກ່ຽວກັບມາດຕະການສະເພາະໃດໜຶ່ງ ຈະສິ້ນສຸດລົງໃນວັນທີ່ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນການຍົກເວັ້ນ.
6. ໂດຍຫຼັກການ, ການຍົກເວັ້ນດັ່ງກ່າວບໍ່ຄວນຈະເກີນໄລຍະເວລາ 10 ປີ. ໃນກໍລະນີໃດໆກໍຕາມ, ການຍົກເວັ້ນຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບການເຈລະຈາເປີດການຄ້າເສລີໃນຮອບຕໍ່ໄປ.
7. ປະເທດສະມາຊິກຈະແຈ້ງຕໍ່ສະພາການຄ້າກົດດ້ານການບໍລິການ ເມື່ອສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາການຍົກເວັ້ນ ວ່າມາດຕະການທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງໄດ້ມີການປັບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 2 ຂອງສັນຍາແລ້ວ.

ບັນຊີລາຍການຍົກເວັ້ນຕາມມາດຕາ II

(ບັນຊີລາຍການຍົກເວັ້ນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນພາຍໃຕ້ວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 2 ຈະເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ເອກະສານ ຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຕາມສັນຍາ WTO)

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ

ການເຄື່ອນຍ້າຍບຸກຄົນທຳມະດາທີ່ໃຫ້ບໍລິການພາຍໃຕ້ສັນຍາ

1. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ໃຊ້ກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ບຸກຄົນທຳມະດາ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ແລະ ຕໍ່ບຸກຄົນທຳມະດາຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຈ້າງຈາກຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ໂດຍກ່ຽວພັນກັບການໃຫ້ການບໍລິການ.
2. ສັນຍາຈະບໍ່ໃຊ້ກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ບຸກຄົນທຳມະດາທີ່ຫາທາງເຂົ້າຕະຫຼາດການຈ້າງງານຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ແລະ ຈະບໍ່ໃຊ້ກັບມາດຕະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັນຊາດ, ຖິ່ນທີ່ຢູ່ ຫຼື ການຈ້າງງານບົນພື້ນຖານທີ່ຖາວອນ.
3. ຕາມພາກທີ 3 ແລະ ພາກທີ 4 ຂອງສັນຍາ, ປະເທດສະມາຊິກອາດຈະລະຈາເລື່ອງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະທີ່ໃຊ້ກັບການເຄື່ອນຍ້າຍບຸກຄົນທຳມະດາທຸກປະເພດ ທີ່ເປັນຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການຕາມສັນຍາ. ບຸກຄົນທຳມະດາທີ່ຂຶ້ນກັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ສະໜອງການບໍລິການຕາມເງື່ອນໄຂຂອງຂໍ້ຜູກພັນນັ້ນ.
4. ສັນຍາຈະບໍ່ທຳມະຜົນປະເທດສະມາຊິກໃນການໃຊ້ມາດຕະການ ທີ່ຈະລົ້ມຄອງການເຂົ້າເມືອງຂອງບຸກຄົນທຳມະດາ, ຫຼືການພັກອາໄສຊົ່ວຄາວໃນດິນແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ລວມທັງມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງຄວາມຊື່ສັດ, ແລະ ໃນການປະກັນໃຫ້ມີການເຄື່ອນຍ້າຍບຸກຄົນທຳມະດາຂ້າມເຂດແດນຂອງຕົນຢ່າງເປັນລະບຽບ, ຖ້າຫາກວ່າມາດຕະການດັ່ງກ່າວຈະບໍ່ນຳມາໃຊ້ ໃນລັກສະນະທີ່ເຮັດໃຫ້ປະໂຫຍດທີ່ມີຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ ຕາມເງື່ອນໄຂຂອງຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ຕ້ອງຖືກລົບລ້າງ ຫຼື ເສຍຫາຍໄປ¹²⁷.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ

ການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ

1. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ໃຊ້ກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນຕາຕະລາງ ຫຼືບໍ່ຢູ່ໃນຕາຕະລາງ, ແລະ ການບໍລິການສຳຮອງ. ເປັນທີ່ຍິນຍົມວ່າຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະ ຫຼືພັນທະໃດໆ ທີ່ໄດ້ຮັບໄວ້ຕາມສັນຍານີ້ ຈະບໍ່ຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼືມີຜົນກະທົບຕໍ່ພັນທະຂອງປະເທດສະມາຊິກພາຍໃຕ້ສັນຍາສອງຝ່າຍ ຫຼື ຫຼາຍຝ່າຍທີ່ຍັງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໃນວັນທີ່ ທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
2. ສັນຍາ, ລວມທັງຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃນການແກ້ໄຂຂັດແຍ້ງ, ຈະບໍ່ໃຊ້ບັງຄັບກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່:

(ກ) ສິດທິການບິນ, ບໍ່ວ່າຈະໄດ້ຮັບມາຢ່າງໃດກໍຕາມ; ຫຼື

¹²⁷ ຄວາມເປັນຈິງພຽງຢ່າງດຽວທີ່ກຳນົດໃຫ້ມີການຂົນສົ່ງສຳລັບບຸກຄົນທຳມະດາຂອງບາງປະເທດສະມາຊິກ ແລະ ໂດຍບໍ່ໃຊ້ບັງຄັບກັບປະເທດສະມາຊິກອື່ນໆ ຈະບໍ່ຖືວ່າ ເຮັດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຕາມຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຖືກລົບລ້າງ ຫຼື ເສຍຫາຍໄປ.

(ຂ) ການບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບການນຳໃຊ້ສິດທິການບິນ, ຍົກເວັ້ນທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້
ໃນວັກ 3 ຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້.

3. ສັນຍາຈະໃຊ້ກັບມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່:

- (ກ) ການບໍລິການສ້ອມແປງ ແລະການບຳລຸງຮັກສາຍານບິນ;
- (ຂ) ການຂາຍ ແລະ ການຕະຫຼາດຂອງການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ;
- (ຄ) ການບໍລິການຈອງປີ້ຍົນດ້ວຍລະບົບຄອມພິວເຕີ (CRS).

4. ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງຂອງສັນຍາ ອາດໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ສະເພາະພຽງ
ແຕ່ສຳລັບກໍລະນີທີ່ປະເທດສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ປະຕິບັດພັນທະ ຫຼືຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຢູ່ ແລະເມື່ອໄດ້
ໃຊ້ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ໃນສັນຍາສອງຝ່າຍ ຫຼື ຫຼາຍຝ່າຍອື່ນໆ ແລ້ວ.

5. ສະາ-ການ-ຄ້າ-ດ້ານ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ຈະ-ທົບ-ທວນ-ຄືນ-ການ-ດ-ທະ-ນາ-ໃນ-ຂະ-ແໜງ-ການ-ຂົນ-
ສົ່ງ-ທາງ- ອາ-ກາດ ແລະ ການ-ດຳ-ເນີນ-ການ-ໃນ-ເອ-ກະ-ສານ-ຊ້ອນ-ທ້າຍ-ນີ້-ເປັນ-ແຕ່-ລະ-ໄລ-ຍະ ແລະ
ຢ່າງ-ໜ້ອຍ-ທີ່-ສຸດ-ທຸກໆ 5 ປີ ເຮືອ-ຈາ-ລະ-ນາ-ຄວາມ-ອາດ-ສາ-ມາດ-ນຳ-ໃຊ້-ສັນ-ຍາ-ໃນ-ຂະ-ແໜງ-ການ-ນີ້-
ຕໍ່-ໄປ.

6. ນິຍາມ:

- (ກ) “ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ສ້ອມ-ແປງ- ແລະ ການ-ບຳ-ລຸງ-ຮັກ-ສາ-ຍານ-ບິນ ” ໝາຍ-ເຖິງ-ກິດ-
ຈະ-ກຳ-ທີ່-ກະ-ທຳ-ຕໍ່-ຍານ-ບິນ- ຫຼື-ກາ-ສ່ວນ-ຂອງ-ຍານ-ບິນ-ໃນ-ຂະ-ນະ-ທີ່-ຍານ-ບິນ-
ນັ້ນ-ຖືກ-ຖອນ-ຈາກ-ການ-ສະ-ໜອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ- ແລະ- ບໍ່-ລວມ-ເຖິງ-ການ-ບຳ-
ລຸງ-ຮັກ-ສາ-ໃນ-ລາມ-ຈອດ.
- (ຂ) “ ການ-ຂາຍ ແລະ ການ-ຕະ-ຫຼາດຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ຂົນ-ສົ່ງ-ທາງ-ອາ-ກາດ ” ໝາຍ-
ເຖິງ- ໂອ-ກາດ-ຂອງ-ສາຍ-ການ-ບິນ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ທີ່-ຈະ-ຂາຍ- ແລະ -ເຮັດ-ການ-ຕະ-
ຫຼາດ-ດ້ານ-ການ- ບໍ-ລິ-ການ-ການ-ຂົນ-ສົ່ງ-ທາງ-ອາ-ກາດ-ຂອງ-ຕົນ-ຢ່າງ-ເສ-ລີ, ລວມ-
ທັງ- ຮູບ-ແບບ-ທັງ-ໝົດ-ຂອງ-ການ-ຕະ-ຫຼາດ- ເຊັ່ນ: ການ-ຄົ້ນ-ຄວ້າ-ກ່ຽວ-ກັບ-ຕະ-ຫຼາດ
ການ-ໂຄ-ສະ-ນາ- ແລະ- ການ-ຈັດ- ຈຳ-ໜ່າຍ- ກິດ-ຈະ-ກຳ-ເຫຼົ່າ-ນີ້-ຈະ-ບໍ່-ລວມ-ການ-
ກຳ-ນົດ-ລາ-ຄາ-ຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ຂົນ-ສົ່ງ-ທາງ-ອາ-ກາດ- ແລະ- ເງື່ອນ-ໄຂ-ທີ່-ໃຊ້-
ບັງ-ຄັບ-ຢູ່.
- (ຄ) “ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ຈອງ-ປີ້-ຍົນ-ດ້ວຍ-ລະ-ບົບ-ຄອມ-ພິວ-ເຕີ(CRS) ” ໝາຍ-ເຖິງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ທີ່-
ດຳ-ເນີນ-ການ-ດ້ວຍ-ລະ-ບົບ-ຄອມ-ພິວ-ເຕີ ຊຶ່ງ-ມີ-ຂໍ້-ມູນ-ກ່ຽວ-ກັບ-ຕາ-ຕະ-ລາງ-ການ-
ບິນ-ຂອງ-ສາຍ-ການ-ບິນ, ບ່ອນ-ນັ່ງ-ທີ່-ວ່າງ, ຄ່າ-ໂດຍ-ສານ-ແລະ ລະ-ບຽບ-ການ-
ກ່ຽວ-ກັບ-ຄ່າ-ໂດຍ-ສານ- ຊຶ່ງ-ໃຊ້-ສຳ-ລັບ-ການ-ຈອງ-ປີ້-ຍົນ- ແລະ- ການ-ອອກ-ປີ້-ເຮືອ-
ບິນ.
- (ງ) “ ສິດ-ທິ-ການ-ບິນ ” ໝາຍ-ເຖິງ- ສິດ-ທິ-ຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ແບບ-ປະ-ຈຳ- ແລະ- ບໍ່-ປະ-
ຈຳ-ທີ່- ດຳ-ເນີນ-ການ -ແລະ-ຫຼື- ຮັບ-ຂົນ-ຜູ້-ໂດຍ-ສານ, ສິນ-ຄ້າ- ແລະ ວັດ-ສະ-ດູ-ໄປ-
ສະ-ນີ- ໂດຍ-ໄດ້-ຮັບ-ຄ່າ-ຈ້າງ- ຫຼື-ຄ່າ-ເຊົ່າ-ຈາກ-ຈຸດ-ໜຶ່ງ-ໄປ-ຍັງ-ອີກ-ຈຸດ-ໜຶ່ງ, ຯດ-ໃນ
ຫຼື-ເໜືອ-ອາ-ນາ-ເຂດ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ, ລວມ-ເຖິງ-ຈຸດ-ທີ່-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-

ການ, ເສັ້ນທາງທີ່ໃຊ້ໃນການບໍລິການ, ປະເດຂອງເຄື່ອງບິນທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້, ຄວາມສາມາດໃນການບັນຈຸ, ລາຄາທີ່ເກັບ ແລະ ເງື່ອນໄຂການເກັບແລະ ເງື່ອນໄຂມາດຕະຖານໃນການກຳນົດສາຍການບິນ, ລວມທັງເງື່ອນໄຂມາດຕະຖານດ້ານຈຳນວນສາຍການບິນ, ກຳມະສິດ ແລະ ການຄວບຄຸມ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ

ການບໍລິການດ້ານການເງິນ

1. *ຂອບເຂດ ແລະ ນິຍາມ*

(ກ) ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ໃຊ້ກັບມາດຕະການຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນ. ການອ້າງອີງເຖິງການໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະໝາຍເຖິງການໃຊ້ການບໍລິການຕາມທີ່ນິຍາມໄວ້ໃນວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 1 ຂອງສັນຍາ.

(ຂ) ເື່ອຈຸດປະສົງຂອງວັກຍ່ອຍ 3(ຂ) ຂອງມາດຕາ 1 ຂອງສັນຍາ “ ການບໍລິການທີ່ສະໜອງໂດຍການໃຊ້ອຳນາດຂອງລັດຖະບານ “ ມີຄວາມໝາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- (1) ກົດຈະກຳຊຶ່ງດຳເນີນການໂດຍທະນາຄານກາງ ຫຼື ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດດ້ານເງິນຕາ ຫຼື ໂດຍໜ່ວຍງານກາລັດທີ່ດຳເນີນການຕາມນະໂຍບາຍເງິນຕາ ຫຼື ນະໂຍບາຍອັດຕາແລກປ່ຽນ;
- (2) ກົດຈະກຳຊຶ່ງປະກອບເປັນກາສ່ວນຂອງລະບົບການປະກັນສັງຄົມ ຫຼື ແຜນການເບີຍບຳນານຂອງກາລັດ; ແລະ
- (3) ກົດຈະກຳອື່ນໆ ຊຶ່ງດຳເນີນການໂດຍໜ່ວຍງານກາລັດໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ດ້ວຍການຄ້າປະກັນ ຫຼື ການໃຊ້ແຫຼ່ງການເງິນຂອງລັດຖະບານ.

(ຄ) ເື່ອຈຸດປະສົງຂອງວັກຍ່ອຍ 3(ຂ) ຂອງມາດຕາ 1 ຂອງສັນຍາ, ຖ້າປະເທດສະມາຊິກ ອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກົດຈະກຳໃດໆ ທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກຍ່ອຍ (ຂ)⁽²⁾ ຫຼື (ຂ)⁽³⁾ ຂອງວັກນີ້ໄດ້ ໂດຍຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນຂອງຕົນ ທີ່ມີການແຂ່ງຂັນກັບໜ່ວຍງານກາລັດ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນ “ ການບໍລິການ “ ຈະລວມເຖິງກົດຈະກຳດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

(ງ) ວັກຍ່ອຍ 3(ຄ) ຂອງມາດຕາ 1 ຂອງສັນຍາ ຈະບໍ່ໃຊ້ກັບການບໍລິການທີ່ລວມຢູ່ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້.

2. *ລະບຽບການ າຍ ໃນປະເທດ*

(ກ) ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງບົດບັນຍັດອື່ນໃດຂອງສັນຍາ, ປະເທດສະມາຊິກຈະບໍ່ຖືກ້າມໃນການ ໃຊ້ມາດຕະການດ້ານການກຳກັບຄວບຄຸມ ເື່ອຄວາມໝັ້ນຄົງ, ລວມທັງເື່ອຄຸ້ມຄອງຜູ້ລົງທຶນ, ຜູ້ຝາກເງິນ, ຜູ້ເອົາປະກັນ ຫຼື ບຸກຄົນຊຶ່ງຜູ້ໃຊ້.

ການບໍລິການດ້ານການເງິນມີໜ້າທີ່ ດູແລຊັບສິນໃຫ້, ຫຼືເຮັດປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະຄວາມມີສະຖຽນລະບົບຂອງ ລະບົບການເງິນ ໃນກໍລະນີທີ່ມາດຕະການດັ່ງກ່າວ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດຂອງ ສັນຍາ, ມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນ ຈະຕ້ອງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເຖິງເປັນເຄື່ອງມືໃນການຫຼີກລ້ຽງຂໍ້ ຜູກັນຫຼືນທະຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຍໃຕ້ສັນຍາ.

(ຂ) ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍາ ຈະໄດ້ຮັບການຕິດຄວາມໝາຍໃນປະເທດສະມາຊິກ ຕ້ອງເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການ ແລະ ບັນຊີຂອງລູກຄ້າແຕ່ລະລາຍ ຫຼືຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບ ຫຼື ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຄອບຄອງຂອງໜ່ວຍງານອື່ນ.

3. ການຮັບຮູ້

(ກ) ປະເທດສະມາຊິກອາດຮັບຮູ້ມາດຕະການດ້ານການກຳກັບຄວບຄຸມເຮືອຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງປະເທດອື່ນໃດໜຶ່ງ ໃນການຕັດສິນວ່າ ມາດຕະການຂອງປະເທດສະມາຊິກກ່ຽວກັບການບໍລິການດ້ານການເງິນ ຈະຖືກນຳໃຊ້ຄືແນວໃດ. ການຮັບຮູ້ດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງອາດຈະບັນລຸຜົນໄດ້ໂດຍການປັບໃຊ້ເຂົ້າກັນ ຫຼືດ້ວຍວິທີການອື່ນໃດນັ້ນ, ອາດຕັ້ງຢູ່ບົນຖານຂອງສັນຍາ ຫຼືຂໍ້ຕົກລົງກັບປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຫຼືອາດຈະເປັນການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນເອກະລາດ.

(ຂ) ປະເທດສະມາຊິກຊຶ່ງເປັນອົງປະກອບສັນຍາ ຫຼືຂໍ້ຕົກລົງທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກຍ່ອຍ (ກ), ບໍ່ວ່າຈະເປັນຄວາມຕົກລົງໃນອານາຄົດ ຫຼືມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ, ຈະຕ້ອງໃຫ້ໂອກາດຢ່າງເປັນທາງການ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດໃນການເຈລະຈາເຮືອການເຂົ້າຮ່ວມອົງປະກອບສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງນັ້ນ, ຫຼືການເຈລະຈາກັບຕົນເຮືອທຳຄວາມຕົກລົງໃນລັກສະນະດຽວກັນ, ອາຍໃຕ້ສະບັບທີ່ຈະກຳນົດລະບຽບການໃນການຄວບຄຸມທີ່ເທົ່າທຽມກັນ, ການດູແລຜົນປະໂຫຍດ, ການດຳເນີນການຕາມລະບຽບການດັ່ງກ່າວ, ແລະ ການໝາຍສົມ, ຈະລວມເຖິງຂັ້ນຕອນດຳເນີນການກ່ຽວກັບການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງອົງປະກອບສັນຍາ ຫຼືຂໍ້ຕົກລົງ ໃນກໍລະນີທີ່ປະເທດສະມາຊິກໃນການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນເອກະລາດ, ປະເທດສະມາຊິກນັ້ນຈະໃຫ້ໂອກາດຢ່າງເປັນທາງການ ປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ເຮືອສະແດງວ່າສະບັບການນັ້ນປະກົດມີຢູ່ແທ້.

(ຄ) ໃນກໍລະນີທີ່ປະເທດສະມາຊິກຢູ່ໃນລະຫວ່າງການເຈລະຈາ ໃນການຮັບຮູ້ມາດຕະການດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງປະເທດອື່ນໃດໜຶ່ງ, ວັກ(ຂ)ຂອງມາດຕາ 7 ຂອງສັນຍາຈະບໍ່ຖືກນຳມາໃຊ້.

4. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ້ງ

ຄະນະຜູ້ເຈລະຈາຂໍ້ຂັດແຍ້ງ ກ່ຽວກັບບັນດາດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ເລື່ອງການເງິນອື່ນໆ ຈະຕ້ອງມີຄວາມຊ່ຽວຊານທີ່ຈຳເປັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິການດ້ານການເງິນສະເພາະ ຊຶ່ງເປັນກໍລະນີຂັດແຍ້ງນັ້ນ.

5. ນິຍາມ

ຕື່ອ-ຈຸດ-ປະ-ສົງ-ຂອງ-ເອ-ກະ-ສານ-ຊ້ອນ-ທ້າຍ-ນີ້

(ກ) ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ ຄື-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ໃດ-ໆ ທີ່-ມີ-ລັກ-ສະ-ນະ-ທາງ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ ຊຶ່ງ-ສະ-ໜອງ- ໂດຍ-ຜູ້-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ. ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ-ລວມ-ເຖິງ ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-ແລະ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ເຖິງ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ- ທັງ-ປວງ, ແລະ ການ-ທະ-ນາ-ຄານ ແລະ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ-ອື່ນໆ ທັງ-ປວງ (ບໍ່-ລວມ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-) ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ທາງ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ-ລວມ-ເຖິງ-ກົດ-ຈະ-ກຳ-ດັ່ງ-ຕໍ່-ໄປ-ນີ້:

ການ-ປະ-ກັນ-ໄ- ແລະ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ເຖິງ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-

5. ການ-ປະ-ກັນ-ໄ- ໂດຍ-ກົງ (ລວມ-ເຖິງ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-ຮ່ວມ):

ກ. ການ-ປະ-ກັນ-ຊີ-ວິດ

ຂ. ການ-ປະ-ກັນ-ທີ່-ບໍ່-ກ່ຽວ-ກັບ-ຊີ-ວິດ;

6. ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-ຕໍ່ ແລະ ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-ຕໍ່-ຊ່ວງ;

7. ສື່-ກາງ-ຂອງ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-, ເຊັ່ນ ນາຍ-ໜ້າ ແລະ ຕົວ-ແທນ;

8. ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ເຕີມ-ຕື່ມ-ຂອງ-ການ-ປະ-ກັນ-ໄ-, ເຊັ່ນ ການ-ໃ-ຄຳ-ບຶກ-ສາ, ການ-ຄະ-ນິດ-ສາດ-ປະ-ກັນ-ໄ-, ການ-ປະ-ເມີນ-ຄວາມ-ສ່ຽງ ແລະ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ໃນ-ການ-ແກ້-ໄຂ-ຄຳ-ຮ້ອງ-້ອງ.

ການ-ທະ-ນາ-ຄານ ແລະ ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດ້ານ-ການ-ເງິນ-ອື່ນໆ (ບໍ່-ລວມ-ການ-ປະ-

ກັນ-ໄ-)

9. ການ-ຮັບ-ຝາກ-ເງິນ ແລະ ເງິນ-ກູ້-ຢືມ-ຈາກ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ-ຊົນ;

10. ການ-ໃ-ສິນ-ເຊື່ອ-ປະ-ເດ-ຕ່າງໆ-ທັງ-ປວງ, ລວມ-ເຖິງ ສິນ-ເຊື່ອ-ຜູ້-ບໍ-ລິ-ໂ-ກ, ສິນ-ເຊື່ອ-ຈຳ-ນອງ, ການ-ຊື້-ໜີ້ ແລະ ການ-ປະ-ກອບ-ທຶນ-ເື່ອ-ການ-ທຸ-ລະ-ກິດ;

11. ການ-ໃ-ເຊົ່າ-ຊັບ-ສິນ-ທາງ-ການ-ເງິນ;

12. ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ຊຳ-ລະ-ເງິນ ແລະ ການ-ໂອນ-ເງິນ-ທັງ-ປວງ, ລວມ-ເຖິງ-ສິນ-ເຊື່ອ, ບັດ-ຊຳ-ລະ-ໜີ້ ແລະ ບັດ-ສິນ-ເຊື່ອ, ເຊັກ-ເດີນ-ທາງ ແລະ ດ-ຣາ-ຂອງ-ທະ-ນາ-ຄານ;

13. ການ-ຄຳ-ປະ-ກັນ ແລະ າລະ-ຜູກ-ັນ;

14. ການ-ເຮັດ-ທຸ-ລະ-ກິດ-ໃນ-ນາມ-ຂອງ-ຕົນ-ເອງ ຫຼື ໃນ-ນາມ-ຂອງ-ລູກ-ຄ້າ, ບໍ່-ວ່າ-ຈະ-ເປັນ-ການ-ຊື້-ຂາຍ-ໃນ-ຕະ-ຫຼາດ-ຫຼັກ-ຊັບ, ຫຼື-ສູນ-ຊື້-ຂາຍ-ນອກ-ຕະ-ຫຼາດ-ຫຼັກ-ຊັບ-ອື່ນ-ໃດ-ໜຶ່ງ-ດັ່ງ-ຕໍ່-ໄປ-ນີ້:

ກ. ເຄື່ອງ-ມື-ຂອງ-ຕະ-ຫຼາດ-ເງິນ-ຕາ(ລວມ-ເຖິງ-ເຊັກ, ໜັງ-ສື-ແລກ-ເງິນ, ໃບ-ຍັງ-ຢືນ-ເງິນ-ຝາກ);

- ຂ. ການແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ;
  - ຄ. ອະນຸບັນທາງການເງິນ, ລວມເຖິງ ແຕ່ບໍ່ຈຳກັດສະເພາະສັນຍາຊື້ຂາຍ, ແບບລ່ວງໜ້າ ແລະ ໂດຍມີການເລືອກ;
  - ງ. ເຄື່ອງມືກ່ຽວກັບອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍ, ລວມເຖິງຜະລິດຕະພັນ ເຊັ່ນ ສັນຍາຊື້ຂາຍເງິນຕາຕ່າງ. ປະເທດໃນອານາຄົດ ໂດຍມີການຕົກລົງລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ການຊື້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດເື່ອຂາຍຄືນໃນອານາຄົດຂ້າງໜ້າ;
  - ຈ. ຫຼັກຊັບທີ່ປ່ຽນມືໄດ້;
  - ສ. ເຄື່ອງມື ແລະ ຊັບສິນທາງການເງິນອື່ນໆທີ່ປ່ຽນມືໄດ້ ລວມເຖິງຄຳແທ່ງ.
15. ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການມີຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບທຸກປະເພດ, ລວມເຖິງການປະກັນການຈະໜ່າຍຫຼັກຊັບ ແລະ ການຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບໃນຖານະຕົວແທນ (ບໍ່ວ່າຈຳໜ່າຍທົ່ວໄປ ຫຼື ສະເພາະກຸ່ມ) ແລະ ການສະໜອງ ບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການມີຈຳໜ່າຍດັ່ງກ່າວ;
  16. ນາຍໜ້າຄ້າເງິນ;
  17. ການຄຸ້ມຄອງສິນຊັບເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງເງິນສົດ ຫຼື ເງິນລົງທຶນ, ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນລວມທຸກປະເພດ, ການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນເບ້ຍ ບຳນານ, ການດູແລຊັບສິນ, ການບໍລິການຮັບຝາກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິນຊັບເື່ອບຸກຄົນອື່ນ;
  18. ການບໍລິການຊຳລະສະສາງ ແລະ ການຊຳລະເງິນດ້ວຍການກັບປັນຊີຊັບສິນທາງການເງິນ, ລວມເຖິງ ຫຼັກຊັບ, ອະນຸບັນທາງການເງິນ, ແລະ ເຄື່ອງມືການເງິນທີ່ປ່ຽນມືໄດ້ອື່ນໆ;
  19. ການຈັດ ແລະ ການໃຊ້ການບໍລິການດ້ານຂ່າວສານທາງການເງິນ ແລະ ການປະມວນຊື້ມູນທາງການເງິນ ແລະ ຊອບແວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການທາງການເງິນອື່ນໆ;
  20. ການບໍລິການໃບຄຳແນະນຳ, ການເປັນສື່ກາງ ແລະ ການບໍລິການສຳຮອງທາງການເງິນອື່ນໆ ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳທັງປວງຊຶ່ງລະບຸໄວ້ໃນວັກຍ່ອຍ (5) ເຖິງ (15), ລວມເຖິງ ການຍືນຍັນສິນເຊື່ອ ແລະ ການວິເຄາະສິນເຊື່ອ, ການວິໄຈ ແລະ ການໃບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການລົງທຶນ ແລະ ຄັງຫຼັກຊັບ, ການໃບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການມີສິດທິຕໍ່ຊັບສິນ ແລະ ການປັບໂຄງສ້າງ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງບໍລິສັດ.

(ຂ) ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທຳມະດາ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນໃດ ຂອງປະເທດສະມາຊິກ ທີ່ມີຄວາມປະສົງຈະໃຊ້ ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດ້ານເງິນ ແຕ່ຄຳສັບ “ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນ” ບໍ່ໄດ້ລວມເຖິງ ໜ່ວຍງານຂອງກະຊວງ.

(ຄ) “ໜ່ວຍງານກະຊວງ” ໝາຍເຖິງ:

- 5. ລັດຖະບານ, ທະນາຄານກາງ ຫຼື ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດດ້ານເງິນຕາຂອງປະເທດສະມາຊິກ, ຫຼື ໜ່ວຍງານທີ່ປະເທດສະມາຊິກເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ມີອຳນາດຄວບຄຸມ, ຊຶ່ງດຳເນີນການຕົ້ນຕໍຕາມໜ້າທີ່ຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ກົດຈະກຳເອົາວັດຖຸປະສົງຂອງລັດເປັນສຳຄັນ, ໂດຍບໍ່ລວມເຖິງໜ່ວຍງານ ຊຶ່ງດຳເນີນການໃນການໃຊ້ການບໍລິການດ້ານການເງິນຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານທຸລະກິດເປັນສຳຄັນ; ຫຼື
- 6. ໜ່ວຍງານເອກະຊົນ ທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່ຕາມປົກກະຕິ, ໂດຍທະນາຄານກາງ ຫຼື ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດດ້ານເງິນຕາ ໃນເມື່ອໄດ້ປະຕິບັດໜ້າທີ່ເຫຼົ່ານັ້ນ.

**ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ່ສອງວ່າດ້ວຍ
ການບໍລິການດ້ານການເງິນ**

- 1. ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງມາດຕາ 2 ຂອງສັນຍາ ແລະ ວັກ 1 ແລະ ວັກ 2 ຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ ການຍົກເວັ້ນຕາມມາດຕາ 2, ປະເທດສະມາຊິກອາດລະບຸມາດຕະການທີ່ກ່ຽວກັບການບໍລິການດ້ານການເງິນ ຊຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວັກ 1 ຂອງມາດຕາ 2 ຂອງສັນຍາໄວ້ໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນັ້ນ ໃນລະວ່າງໄລຍະເວລາ 60 ວັນ ເລີ່ມຕົ້ນຈາກ 4 ເດືອນຫຼັງຈາກວັນທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
- 2. ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງມາດຕາ 21 ຂອງສັນຍາ, ປະເທດສະມາຊິກອາດບັບປຸງດັດແກ້ ຫຼື ຖອນ ຂໍ້ຜູກັນສະເພາະຂອງການບໍລິການດ້ານການເງິນທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ຕາຕະລາງຂອງຕົນ ໃນລະວ່າງໄລຍະເວລາ 60 ວັນ ເລີ່ມຕົ້ນຈາກ 4 ເດືອນ ຫຼັງຈາກວັນທີ່ສັນຍາ WTO ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.
- 3. ສະາການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ຈະກຳນົດຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃດໆ ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບ ດຳເນີນການຕາມວັກ 1 ແລະ 2.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍການເຈລະຈາກ່ຽວກັບ

ການບໍລິການການຂົນສົ່ງທາງທະເລ

- 9. ມາດຕາ 2 ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍການຍົກເວັ້ນຕາມມາດຕາ 2, ລວມເຖິງມາດຕະການໃດ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດຕໍ່ຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງ ປະເທດສະມາຊິກ ຈະຕ້ອງຮັກສາໄວ້ຕາມການກຳນົດທີ່ໃຊ້ລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສຳລັບການເດີນເຮືອລະວ່າງປະເທດ, ການບໍລິການສຳຮອງ ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການນຳໃຊ້ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງທ່າເຮືອສະເພາະໃນ:
  - (ກ) ວັນທີທີ່ມີການປະຕິບັດຕາມຜົນການເຈລະຈາ ຊຶ່ງຈະກຳນົດຂຶ້ນຕາມວັກ 4 ຂອງຄຳຕົກລົງໃນລະດັບລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການເຈລະຈາການບໍລິການການຂົນສົ່ງທາງທະເລ; ຫຼື
  - (ຂ) ຖ້າການເຈລະຈາບໍ່ສຳເລັດຜົນ, ກໍເປັນວັນທີຂອງບົດລາຍງານສຸດທ້າຍຂອງກຸ່ມເຈລະຈາກຸ່ມກັບການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງທະເລ ຊຶ່ງກຳນົດໄວ້ໃນຄຳຕົກລົງນັ້ນ.
- 10. ວັກ 1 ຈະບໍ່ໃຊ້ກັບຂໍ້ຜູກັ້ນສະເພາະໃດ ກ່ຽວກັບການບໍລິການຂົນສົ່ງທາງທະເລ ຊຶ່ງລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງປະເທດສະມາຊິກ.
- 11. ຈາກວັນທີ່ການເຈລະຈາສິ້ນສຸດລົງຕາມທີ່ກ່າວເຖິງໃນວັກ 1, ແລະ ກ່ອນວັນທີ່ມີການປະຕິບັດຕາມຜົນການເຈລະຈາ, ປະເທດສະມາຊິກອາດບັບປຸງ, ດັດແກ້ຫຼືຖອນຂໍ້ຜູກັ້ນ ສະເພາະຂອງຕົນທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ໃນຂະແໜງການນີ້ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ການຊິດເຊີຍ, ໂດຍບໍ່ຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງບົດບັນຍັດຕາມມາດຕາ 21.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ

ການໂທລະຄົມມະນາຄົມ

- 6. ວັດຖຸປະສົງ

ໂດຍໄປໄດ້ລັກສະນະສະເພາະຂອງຂະແໜງການບໍລິການດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ໃນບົດບາດສອງປະການ, ໃນຖານະທີ່ເປັນຂະແໜງການສະເພາະຂອງກົດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ ແລະ ໃນຖານະທີ່ເປັນເຄື່ອງມືຂົນສົ່ງທີ່ຮອງຮັບສຳລັບ ກົດຈະກຳທາງເສດຖະກິດອື່ນ ປະເທດສະມາຊິກໄປດີນຳເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ໂດຍມີ ວັດຖຸປະສົງ ຕື່ອຂະຍາຍຄວາມໃນບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາ ກ່ຽວກັບມາດຕະການທີ່ຈະມີ ຜົນກະທົບຕໍ່ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການໃຊ້ການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານ ໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ດັ່ງນັ້ນ, ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະໃຊ້ສັງເກດ ແລະ ບົດບັນຍັດເພີ່ມຕື່ມຕໍ່ສັນຍາ.

7. ຂອບເຂດ

- (ກ) ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະໃຊ້ກັບມາດຕະການທັງປວງ ຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການໃຊ້ການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ¹²⁸.
- (ຂ) ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະບໍ່ໃຊ້ຕໍ່ມາດຕະການທີ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການກະຈາຍສຽງລາຍການວິທະຍຸຫຼືໂທລະທັດຜ່ານລະບົບເຄເບິນຫຼືຄື້ນວິທະຍຸ.
- (ຄ) ບໍ່ມີຂໍ້ຄວາມໃດໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະຕີຄວາມວ່າ:
  - 5. ກຳນົດໃນປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງອະນຸຍາດ ແກ່ຜູ້ໃນການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ໃນຈັດຕັ້ງ, ກໍ່ສ້າງ, ໄດ້ມາ, ເຊົ່າ, ດຳເນີນການ ຫຼືຈັດໃນການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ນອກເໜືອຈາກທີ່ໄດ້ໃໝ່ໃນຕາຕະລາງຂອງຕົນ; ຫຼື
  - 6. ກຳນົດໃນປະເທດສະມາຊິກ ຫຼືກຳນົດໃນປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງບັງຄັບເຮັດໃຫ້ຜູ້ໃນການບໍລິການທີ່ຢູ່ອາຍໃຕ້ເຂດອຳນາດຂອງຕົນ ໃນຈັດຕັ້ງ, ກໍ່ສ້າງ, ໄດ້ມາ, ເຊົ່າ, ດຳເນີນການ, ຫຼືຈັດໃນການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ໃສ່ໜອງໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະຊົນໂດຍທົ່ວໄປ.

8. ນິຍາມ

- ເື່ອຈຸດປະສົງຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້:
  - (ກ) “ໂທລະຄົມມະນາຄົມ” ໝາຍເຖິງ ການຈັດສົ່ງ ແລະ ການຮັບສັນຍານໂດຍທາງສື່ແມ່ເຫຼັກໄຟໃດໜຶ່ງ.
  - (ຂ) “ການບໍລິການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ” ໝາຍເຖິງ ການບໍລິການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມໃດໜຶ່ງ ທີ່ປະເທດສະມາຊິກກຳນົດຈະຈັດໃນການບໍລິການແກ່ສາທາລະນະຊົນ ໂດຍຈະແຈ້ງ ຫຼືໂດຍຜົນທາງປະຕິບັດ. ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ອາດລວມເຖິງການບໍລິການເຊັ່ນ: ໂທລະເລກ, ໂທລະສັບ, ໂທລະວິມ ແລະ ການຂົນສົ່ງຂໍ້ມູນຊຶ່ງໂດຍຮູບແບບກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງລູກຄ້າ ລະວ່າງສອງຈຸດ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ໂດຍບໍ່ມີການປ່ຽນແປງຮູບແບບ ຫຼື ເນື້ອຳຂອງຂໍ້ມູນຂອງລູກຄ້າລະວ່າງຕົ້ນທາງ ແລະ ປາຍທາງ ແຕ່ປະການໃດ.

---

¹²⁸ ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈກັນວ່າ ວັກນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະຮັບປະກັນວ່າ ພັນທະຕາມເອກະສານຊ້ອນທ້າຍນີ້ ຈະນຳມາໃຊ້ສຳລັບຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ໂດຍມາດຕະການໃດກໍໄດ້ ທີ່ເຫັນວ່າຈຳເປັນ.

- (ຄ) “ເຄືອຂ່າຍ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ” ໝາຍ-ເຖິງ ໂຄງ-ສ້າງ-ນິ-ຖານ-ການ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ ທີ່-ເຮັດ-ໃ-ມີ-ການ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ ລະ-ວ່າງ-ຈຸດ-ປາຍ-ທາງ-ຂອງ-ເຄືອຂ່າຍ-ທີ່-ກຳ-ນົດ-ໄວ້.
- (ງ) “ການ-ສື່-ສານ-າຍ-ໃນ-ບໍ-ລິ-ສັດ” ໝາຍ-ເຖິງ ການ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ຂຶ້ນ-ບໍ-ລິ-ສັດ-ໃຊ້-ສື່-ສານ-າຍ-ໃນ-ບໍ-ລິ-ສັດ ຫຼື-ສື່-ສານ-ກັບ ຫຼື ລະ-ວ່າງ-ບໍ-ລິ-ສັດ-ໃນ-ເຄືອ, ສາ-ຂາ ແລະ ບໍ-ລິ-ສັດ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ກັນ ຕາມ-ກົດ-ໝາຍ ແລະ ກົດ-ລະ-ບຽບ-າຍ-ໃນ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ ຕື່ອ. ຈຸດ-ປະ-ສົງ-ເຫຼົ່າ-ນີ້ “ບໍ-ລິ-ສັດ-ໃນ-ເຄືອ”, “ສາ-ຂາ”, ແລະ “ບໍ-ລິ-ສັດ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ກັນ”, ຈະ-ເປັນ-ໄປ-ຕາມ-ຄຳ-ຈຳ-ກັດ-ຄວາມ-ຂອງ-ແຕ່-ລະ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ. “ການ-ສື່-ສານ-າຍ-ໃນ-ບໍ-ລິ-ສັດ” ໃນ-ເອ-ກະ-ສານ-ຊ້ອນ-ທ້າຍ-ນີ້ ບໍ່-ລວມ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ທີ່-ເປັນ-ລັກ-ສະ-ນະ-ທຸ-ລະ-ກິດ-ຫຼື-ບໍ່-ແມ່ນ-ທຸ-ລະ-ກິດ-ທີ່-ໃ-ແກ່-ບໍ-ລິ-ສັດ-ທີ່-ບໍ່-ໄດ້-ເປັນ-ບໍ-ລິ-ສັດ-ໃນ-ເຄືອ, ສາ-ຂາ, ຫຼື ບໍ-ລິ-ສັດ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ກັນ, ຫຼື-ທີ່-ໃ-ແກ່-ລູກ-ຄ້າ-ຫຼື-ຜູ້-ທີ່-ຈະ-ເປັນ-ລູກ-ຄ້າ.

9. ຄວາມ ໂປ່ງໃສ

ໃນ-ການ-ໃຊ້-ມາດ-ຕາ III ຂອງ-ສັນ-ຍາ, ແຕ່-ລະ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ ຈະ-ຮັບ-ປະ-ກັນ-ວ່າ-ຂໍ້-ມູນ-ທີ່-ກ່ຽວ-ຂ້ອງ-ກັບ-ເງື່ອນ-ໄຂ-ທີ່-ມີ-ຜົນ-ກະ-ທົບ-ຕໍ່-ການ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ການ-ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ ຈະ-ມີ-ໃ-ແກ່-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ-ຊົນ, ຊຶ່ງ-ລວມ-ເຖິງ ອັດ-ຕາ-ສື່-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ຂໍ້-ກຳ-ນົດ ແລະ ເງື່ອນ-ໄຂ-ອື່ນໆ ຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ, ລັກ-ສະ-ນະ-ຈຳ-ເຈາະ-ທາງ-ເຕັກ-ນິກ ການ-ເຊື່ອມ-ປະ-ສານ-ກັບ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ-ດັ່ງ-ກ່າວ; ຂໍ້-ມູນ-ກ່ຽວ-ກັບ-ອົງ-ການ-ທີ່-ຮັບ-ຜິດ-ຊອບ-ໃນ-ການ-ກຽມ ແລະ ການ-ຮັບ-ຮອງ-ມາດ-ຕະ-ຖານ-ທີ່-ມີ-ຜົນ-ກະ-ທົບ-ຕໍ່-ການ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ການ-ນຳ-ໃຊ້-ດັ່ງ-ກ່າວ; ເງື່ອນ-ໄຂ-ທີ່-ໃຊ້-ກັບ-ການ-ເຊື່ອມ-ຈຸດ-ປາຍ-ທາງ ຫຼື ອຸ-ປະ-ກອນ-ອື່ນ; ແລະ ຂໍ້-ກຳ-ນົດ-ກ່ຽວ-ກັບ-ການ-ແຈ້ງ-ການ, ການ-ຈົດ-ທະ-ບຽນ ຫຼື-ການ-ໃ-ໃ-ອະ-ນຸ-ຍາດ, ຖ້າ-ມີ.

10. ການ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ການ-ນຳ-ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ

- (ກ) ແຕ່-ລະ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ-ຈະ-ຮັບ-ປະ-ກັນ-ວ່າ ຜູ້-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ໃດໆ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ-ອື່ນ-ໃດ ຈະ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ ໄດ້-ຕາມ-ຂໍ້-ກຳ-ນົດ ແລະ ເງື່ອນ-ໄຂ-ທີ່-ສົມ-ເດ-ສົມ-ຜົນ ແລະ ບໍ່-ມີ-ຈຳ-ແນກ, ສຳ-ລັບ-ການ-ໃ-ບໍ-ລິ-ການ-ທີ່-ລວມ-ຢູ່-ໃນ-ຕາ-ຕະ-ລາງ-ຂອງ-ຕົນ-ນັ້ນ-ທະ-ນີ້ ຈະ-ໃຊ້-ກັບ-ວັກ (ຂ) າ-ວັກ (ສ) ເປັນ-ຕົ້ນ¹²⁹.

¹²⁹ ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈກັນວ່າ ຄຳສັບ “ບໍ່ມີການຈຳແນກ” ແມ່ນອີງຕາມການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ ແລະ ການປະຕິບັດຕໍ່ຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ຈຳກັດຄວາມໄວ້ໃນສັນຍາ, ແລະສ່ອງແສງເຖິງການໃຊ້ຄຳສັບ

(ຂ) ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງຈະເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໃຊ້ການບໍລິການທີ່ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະໃດທີ່ໄດ້ສະໜອງຢູ່າຍໃນ ຫຼື ຂ້າມແດນຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ, ລວມເຖິງວົງຈອນຊຶ່ງເອກະຊົນເປັນຜູ້ເຊົ່າ, ແລະ ໃນທີ່ສຸດຈະຮັບປະກັນວ່າ ໂດຍອີງຕາມວັກ (ຈ) ແລະ (ສ), ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ:

- 4. ໃຊ້ ຫຼື ເຊົ່າ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຄື່ອງຮັບສົ່ງປາຍທາງ ຫຼື ອຸປະກອນອື່ນໆ ຊຶ່ງເຊື່ອມໂຍງກັບເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການສະໜອງການບໍລິການຂອງຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການ;
- 5. ໃຜຕິດຕໍ່ເຊື່ອມວົງຈອນຊຶ່ງເອກະຊົນເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ເປັນຜູ້ເຊົ່າເຂົ້າກັບເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການບໍລິການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ຫຼື ວົງຈອນທີ່ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການລາຍອື່ນໆ ເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ເປັນຜູ້ເຊົ່າ; ແລະ
- 6. ໃຜໃຊ້ລັກສະນະ ແລະ ວິທີການໃນການເຮັດວຽກຕາມທີ່ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການໄດ້ເລືອກໃນການສະໜອງການບໍລິການ ນອກຈາກທີ່ຈຳເປັນເື່ອຮັບປະກັນເຖິງການໃຊ້ການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມແກ່ສາທາລະນະຊົນໂດຍທົ່ວໄປ.

(ຄ) ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຈະຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ ອາດໃຊ້ການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ເື່ອການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມູນາຍໃນ ແລະ ຂ້າມແດນ, ລວມທັງເື່ອການສື່ສານາຍໃນບໍລິສັດຂອງຜູ້ໃຊ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ, ແລະ ເື່ອການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ບັນຈຸໄວ້ໃນຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ກໍເປັນຂໍ້ມູນທີ່ເກັບໄວ້ໃນຮູບແບບທີ່ເຄື່ອງຈັກອ່ານໄດ້ ໃນອານາເຂດຂອງປະເທດສະມາຊິກອື່ນໃດໜຶ່ງ. ຈະຕ້ອງແຈ້ງການກ່ຽວກັບມາດຕະການໃໝ່ ຫຼື ມາດຕະການທີ່ມີການດັດແກ້ໃດໆຂອງປະເທດສະມາຊິກ ຊຶ່ງຈະມີຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ການນຳໃຊ້ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ໂດຍຂຶ້ນກັບການປຶກສາກັນຕາມບົດບັນຍັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

(ງ) ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງວັກຢ່ອຍກ່ອນໜ້ານີ້, ປະເທດສະມາຊິກອາດດຳເນີນມາດຕະການດັ່ງກ່າວຕາມທີ່ໄ້ນວ່າຈຳເປັນ ເື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດ

ສະເພາະຂະແໜງການ ຊຶ່ງພາຍເຖິງ "ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ດ້ອຍໄປກວ່າທີ່ໄດ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ການບໍລິການ ຫຼື ເຄືອຂ່າຍຂອງສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ອື່ນໃດໜຶ່ງ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ພາຍໃຕ້ສະຖານະການທີ່ຄືກັນ.

ໄ: ແລະ ຄວາມລັບຂອງຂໍ້ມູນ າຍ-ໄຕ້-ຂໍ້-ກຳ-ນິດ-ທີ່-ວ່າ ມາດ-ຕະ-ການ-ດັ່ງ-ກ່າວ-ຈະ-ບໍ່-ນຳ-ມາ-ໃຊ້-ໃນ-ລັກ-ສະ-ນະ-ທີ່-ຈະ-ເປັນ-ເຄື່ອງ-ມື-ໃນ-ການ-ຈຳ-ແນກ-ຢ່າງ-ບໍ່-ມີ-ເດ-ຜົນ ຫຼື-ໂດຍ-ລຳ-ັງ-ໃຈ ຫຼື-ເປັນ-ຂໍ້-ຈຳ-ກັດ-ທີ່-ມີ-ລັກ-ສະ-ນະ-ແອບ-ແຝງ-ຕໍ່-ການ-ຄ້າ-ດ້ານ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ.

(ຈ) ແຕ່-ລະ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ-ຈະ-ຮັບ-ປະ-ກັນ-ວ່າ ຈະ-ບໍ່-ກຳ-ນິດ-ເງື່ອນ-ໄຂ-ໃນ-ການ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ການ-ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອ-ຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ ນອກ-ຈາກ-ກໍ-ລະ-ນີ-ທີ່-ຈຳ-ເປັນ:

7. ເື່ອ-ປົກ-ປັກ-ຮັກ-ສາ-ຄວາມ-ຮັບ-ຜິດ-ຊອບ ດ້ານ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ-ຂອງ-ຜູ້-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອ-ຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ, ໂດຍ-ສະ-ເາະ-ຢ່າງ-ຍິ່ງ ຄວາມ-ສາ-ມາດ-ຂອງ-ຜູ້-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ທີ່-ຈະ-ໃ-ມີ-ເຄືອ-ຂ່າຍ-ຫຼື-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ແກ່-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ-ຊົນ ໂດຍ-ທົ່ວ-ໄປ;

8. ເື່ອ-ປົກ-ປ້ອງ-ລັກ-ສະ-ນະ-ຄົບ-ຖ້ວນ-ທາງ-ເຕັກ-ນິກ-ຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ຫຼື ເຄືອ-ຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ; ຫຼື

9. ເື່ອ-ຮັບ-ປະ-ກັນ-ວ່າ-ຜູ້-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ-ອື່ນ-ໃດ-ໜຶ່ງ ຈະ-ບໍ່-ໃ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ຖ້າ-າກ-ບໍ່-ໄດ້-ຮັບ-ການ-ອະ-ນຸ-ມັດ-ຕາມ-ຂໍ້-ຜູກ-ັນ-ໃນ-ຕາ-ຕະ-ລາງ-ຂອງ-ປະ-ເທດ-ສະ-ມາ-ຊິກ.

(ສ) ໃນ-ກໍ-ລະ-ນີ-ທີ່-ມີ-ການ-ຕອບ-ສະ-ໜອງ-ຕາມ-ເງື່ອນ-ໄຂ-ທີ່-ກຳ-ນິດ-ໄວ້-ໃນ-ວັກ (ຈ), ເງື່ອນ-ໄຂ-ໃນ-ການ-ເຂົ້າ-ເຖິງ ແລະ ການ-ນຳ-ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອ-ຂ່າຍ-ຂອງ-ການ-ສື່-ສານ-ໂທ-ລະ-ຄົມ-ມະ-ນາ-ຄົມ-ສາ-ທາ-ລະ-ນະ ອາດ-ລວມ-ເຖິງ:

3. ຂໍ້-ຈຳ-ກັດ-ໃນ-ການ-ຂາຍ-ຕໍ່-ຫຼື-ການ-ໃຊ້-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດັ່ງ-ກ່າວ-ຮ່ວມ-ກັນ;

4. ຂໍ້-ກຳ-ນິດ-ໃ-ໃຊ້-ການ-ເຊື່ອມ-ໂຍງ-ທາງ-ດ້ານ-ເຕັກ-ນິກ-ສະ-ເາະ, ລວມ-ເຖິງ-ລັກ-ສະ-ນະ-ວິ-ທິ-ການ-ໃນ-ການ-ຕິດ-ຕໍ່-ເຊື່ອມ-ໂຍງ, ເື່ອ-ການ-ຕິດ-ຕໍ່-ລະ-ວ່າງ-ກັນ-ກັບ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ ແລະ ເຄືອ-ຂ່າຍ-ດັ່ງ-ກ່າວ;

5. ໃນ-ກໍ-ລະ-ນີ-ທີ່-ຈຳ-ເປັນ, ບັນ-ດາ-ຂໍ້-ກຳ-ນິດ-ໃນ-ການ-ປະ-ຕິ-ບັດ-ລະ-ວ່າງ-ກັນ-ຂອງ-ການ-ບໍ-ລິ-ການ-ດັ່ງ-ກ່າວ ແລະ ເື່ອ-ຊຸກ-ຍູ້-ໃ-ບັນ-ລຸ-ຜົນ-ຕາມ-ເປົ້າ-ໝາຍ-ທີ່-ລະ-ບຸ-ໄວ້-ໃນ-ວັກ 7(ກ);

6. ການ-ຮັບ-ຮອງ-ຮູບ-ແບບ-ເຄື່ອງ-ຮັບ-ລິ້ງ-ປາຍ-ທາງ ຫຼື-ອຸ-ປະ-ກອນ-ອື່ນ ຊຶ່ງ-ເຊື່ອມ-ຕໍ່-ກັບ-ເຄືອ-ຂ່າຍ ແລະ ຂໍ້-ກຳ-ນິດ-ທາງ-ເຕັກ-ນິກ-ທີ່-ກຸ່ງ-ວຂ້ອງ-ກັບ-ການ-ຕິດ-ຕັ້ງ-ອຸ-ປະ-ກອນ-ດັ່ງ-ກ່າວ-ນັ້ນ-ກັບ-ເຄືອ-ຂ່າຍ-ດັ່ງ-ກ່າວ;

7. ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຕິດຕໍ່ລະວ່າງກັນຂອງວົງຈອນທີ່ເອກະຊົນເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼືເຊົ່າ ກັບການບໍລິການ ຫຼືເຄືອຂ່າຍດັ່ງກ່າວ ຫຼືກັບວົງຈອນຊຶ່ງຜູ້ໃນການບໍລິການອື່ນເປັນເຈົ້າຂອງຫຼືເຊົ່າ; ຫຼື

8. ການແຈ້ງການ, ການຈົດທະບຽນ ແລະ ການໃອະນຸຍາດ.

(ຂ) ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງວັກກ່ອນໜ້ານີ້, ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເປັນປະເທດກຳລັງ ຈັດທະນາ ອາດກຳນົດເງື່ອນໄຂທີ່ສົມເດດສົມຜົນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບລະດັບການຈັດທະນາຂອງຕົນ ໃນການເຂົ້າເຖິງແລະການໃຊ້ການບໍລິການແລະເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະໄດ້ເທົ່າທີ່ຈຳເປັນເື່ອເສີມສ້າງຄວາມແຂງແກ່ນຂອງໂຄງສ້າງສື່ສານໂທລະຄົມໃນປະເທດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການບໍລິການ ແລະ ຕື່ມການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການ ດຳເນີນທຸລະກິດລະວ່າງປະເທດໃນດ້ານການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວຈະລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງປະເທດສະມາຊິກ.

11. ການຮ່ວມມືທາງດ້ານວິຊາການ

(ກ) ປະເທດສະມາຊິກຮັບຮູ້ວ່າ ໂຄງສ້າງສື່ສານໂທລະຄົມທີ່ກ້າວໜ້າ ແລະ ມີປະສິດທິພາບໃນປະເທດ, ໂດຍສະເພາະປະເທດກຳລັງຈັດທະນາ ແມ່ນຈຳເປັນ ຕໍ່ການຂະຫຍາຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການຂອງຕົນໃນທີ່ສຸດ, ປະເທດສະມາຊິກຮັບຮອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມໃຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະປະຕິບັດໄດ້ ຂອງ ປະເທດທີ່ຈັດທະນາແລ້ວ ແລະ ປະເທດກຳລັງຈັດທະນາ ແລະ ຜູ້ໃນການບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ ແລະ ໜ່ວຍງານອື່ນໆ ໃນໂຄງການຈັດທະນາຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລະດັບຊາກື້ນ ແລະ ອົງການລະວ່າງປະເທດ ລວມທັງ ສະມາຄົມໂທລະຄົມມະນາຄົມລະວ່າງປະເທດ, ໂຄງການສະພາປະຊາຊາດເື່ອການຈັດທະນາ, ແລະ ທະນາຄານລະວ່າງປະເທດເື່ອການກຳສ້າງຄືນໃໝ່ ແລະ ການຈັດທະນາ.

(ຂ) ປະເທດສະມາຊິກຈະສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຄວາມຮ່ວມມືໃນດ້ານ ໂທລະຄົມມະນາຄົມລະວ່າງປະເທດກຳລັງຈັດທະນາ, ໃນລະດັບອະນຸກຳກື້ນ, ກຳກື້ນ ແລະ ລະວ່າງປະເທດ.

(ຄ) ໂດຍການຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງລະວ່າງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໃນກໍລະນີທີ່ປະຕິບັດໄດ້, ປະເທດສະມາຊິກຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການບໍລິການ ແລະ ການຈັດທະນາດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ເຕັກໂນໂລຊີໃນດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແກ່ປະເທດກຳລັງຈັດທະນາ ເື່ອຊ່ວຍໃນການ ບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມອາຍໃນປະເທດກຳລັງຈັດທະນາແຂງແກ່ນຂຶ້ນ.

(ງ) ປະເທດສະມາຊິກ ຈະໃຫ້ການຈຳລະນາເປັນເສດ ຕື່ອໃນໂອກາດແກ່ ປະເທດດ້ອຍໄດທະນາ ໃນການສົ່ງເສີມຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການໂທລະຄົມ ຕ່າງໆ ຊາດ ຕື່ອຊ່ວຍ ເຫຼືອ ໃນການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ, ການຝຶກອົບ ຮົມ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການໄດທະນາໂຄງສ້າງ ຖານໂທລະຄົມ ແລະ ການຂະຫຍາຍການທຸລະກິດດ້ານການບໍລິການ ໂທລະຄົມມະນາຄົມຂອງຕົນ.

12. ຄວາມສຳຄັນກັບສັນຍາ ແລະ ອົງການລະ ວ່າງປະເທດ

(ກ) ປະເທດສະມາຊິກ ໃນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງມາດຕະຖານສາກົນ ໃນ ການ ເຊື່ອມໂຍງກັນ ໃນລະດັບໂລກ ແລະ ການປະຕິບັດລະວ່າງກັນ ຂອງການ ບໍລິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ດຳ ເນີນການຕື່ອສົ່ງເສີມມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໂດຍຜ່ານ ການເຮັດ ວຽກ ຂອງ ອົງການລະວ່າງ ປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງ ສະ ະາບ ໂທລະຄົມມະນາຄົມລະວ່າງ ປະເທດ ແລະ ອົງການລະວ່າງປະ ເທດວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານ.

(ຂ) ປະເທດສະມາຊິກ ໃນໄດ້ບົດບາດຂອງອົງການລະວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ແລະ ສັນຍາຕື່ອຮັບປະກັນການ ປະຕິບັດທີ່ມີ ປະສິດທິ ະາບຂອງການບໍລິການດ້ານໂທລະຄົມມະນາ ຄົມຢູ່ ະາຍໃນປະເທດ ແລະ ໃນທົ່ວໂລກ, ໂດຍສະ ະາຍ ແມ່ນບົດບາດ ຂອງສະ ະາບໂທລະຄົມມະນາຄົມລະວ່າງປະເທດ. ປະເທດສະມາ ຊິກຈະດຳເນີນການຕາມທີ່ເໝາະສົມໃນກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕື່ອປຶກ ສາ າລືກັບອົງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວໃນເລື່ອງ ຕ່າງໆ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກ ການປະຕິບັດຕາມເອກະສານ WTO ຊ້ອນທ້າຍນີ້.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍ

ການເຈລະຈາເລື່ອງການໂທລະຄົມມະນາຄົມນັ້ນຖານ

5. ມາດຕາ II ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍວ່າດ້ວຍການຍົກເວັ້ນຂອງມາດຕາ 2, ລວມເຖິງ ຂໍ້ກຳນົດໃນລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ກ່ຽວກັບມາດຕະການໃດໆ ທີ່ບໍ່ ສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດຕໍ່ຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຫຼາຍທີ່ສຸດຂຶ້ງປະເທດສະ ມາຊິກຈະຕ້ອງຮັກສາໄວ້, ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສຳລັບການບໍລິການດ້ານໂທລະ ຄົມມະນາຄົມນັ້ນຖານ ສະ ະາຍໃນ:

(ກ) ວັນທີທີ່ມີການປະຕິບັດຕາມຜົນການເຈລະຈາ ຊຶ່ງກຳນົດຂຶ້ນຕາມວັກ 5 ຂອງການຕັດສິນລະດັບລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການເຈລະຈາກ່ຽວ ກັບການໂທລະຄົມມະນາຄົມນັ້ນຖານ; ຫຼື

- (ຂ) ຖ້າການເຈລະຈາບໍ່ສໍາເລັດຜົນ, ກໍເປັນວັນທີ່ມີບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍຂອງກຸ່ມເຈລະຈາດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມຂັ້ນຖານຊຶ່ງກຳນົດໄວ້ໃນຄໍາຕັດສິນນັ້ນ.
2. ວັກ 1 ຈະບໍ່ໃຊ້ກັບຂໍ້ຜູກັນສະເລ່ຍໃດໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໂທລະຄົມມະນາຄົມຂັ້ນຖານຊຶ່ງລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂອງປະເທດສະມາຊິກ.